

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย เรื่องรูปแบบองค์กรผู้บริโภคริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยใน
ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ระยะที่ 1

โดยนายประสงค์ อยู่สุขสำราญ และคณะ

กันยายน 2542

รายงานฉบับสมบูรณ์

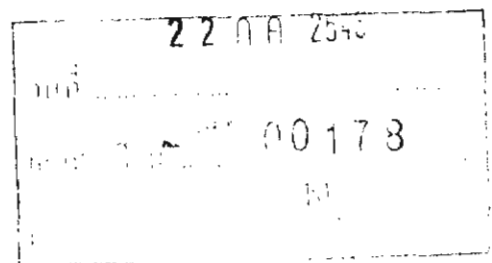
โครงการวิจัย เรื่องรูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยใน
ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ระยะที่ 1

คณะผู้วิจัย

นายประสงค์ อยู่สำราญ
น.ส.แสงทิพย์ เข้มราช
น.ส.ทัศนีย์ ปาลี

สังกัด

มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน
มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน
มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชุดโครงการ เกษตรกรรมยั่งยืน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการวิจัยเกษตรกรรมยั่งยืน

อาคาร 100 ปี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เชียงใหม่ 50100 โทร. 053-253500

โทรสาร 053-2535076

E-mail: p2@p2i.com, www.p2i.or.th

Postal: 50100, Chiang Mai

คำนำ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบองค์กรผู้บริโภครที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดสารพิษในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยมาจากหลายแห่ง โดยส่วนหนึ่งมาจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ส่วนหนึ่งมาจากโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต ผู้บริโภคเกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือตอนบน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน) ซึ่งสนับสนุนโดยองค์กรโนวิบ (Novib) ประเทศเนเธอร์แลนด์ และส่วนหนึ่งมาจากเกษตรกรและผู้บริโภคเป้าหมาย การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ช่วง ประกอบด้วย ช่วงการศึกษารูปแบบองค์กรผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ช่วงการทดลองปฏิบัติการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรผู้บริโภค และช่วงสรุปและเผยแพร่ โดยมีรายละเอียดอยู่ในเอกสารฉบับนี้

การวิจัยครั้งนี้จะไม่สำเร็จลงได้ด้วยดี ถ้าไม่ได้ความร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของชมรมผู้ผลิตพืชผักเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษโปงแยง, กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษอำเภอสารภี, ชมรมอยู่ร้อยปีชีวีเป็นสุข, ชมรมชีวจิต, ชมรมมังสวิรัตินานาชาติ, มูลนิธิธรรม, สโมสรมังสวิรัตินานาชาติ, สโมสรโรตารีเชียงใหม่ บุคลากรของโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต - ผู้บริโภคเกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือตอนบน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน) คณะผู้วิจัยชุดเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย องค์กรโนวิบ (Novib) ประเทศเนเธอร์แลนด์ และเพื่อนในเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกทั้งในระดับภาค ในประเทศ และต่างประเทศ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประสงค์ อยู่สุขสำราญ และคณะ

กันยายน 2542

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
บทคัดย่อ	จ
Executive Summary	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการวิจัยและพื้นที่ศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวความคิด	4
บทที่ 3 ระเบียบการวิจัย	12
บทที่ 4 ผลงานวิจัย	
ตอนที่ 1 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการเผยแพร่รณรงค์ในต่างประเทศ และในประเทศ	15
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคใน จ.เชียงใหม่ เกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	24
ตอนที่ 3 สถานภาพและบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จ.เชียงใหม่	33
ตอนที่ 4 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการรณรงค์เผยแพร่ การสร้างกระบวนการ การรณรงค์ที่น่าจะเหมาะสม	46
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	50
เอกสารอ้างอิง	54
รายงานการเงิน	55
ภาคผนวก	ณ

สารบัญตาราง

	หน้า
● ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับ เกษตรกรรมยั่งยืน พฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัย	
ตารางที่ 1 แสดงเพศ	24
ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษา	25
ตารางที่ 3 แสดงอาชีพ	25
ตารางที่ 4 แสดงการให้ความหมายของเกษตรกรรมยั่งยืน	26
ตารางที่ 5 แสดงการบริโภคอาหารปลอดภัย	27
ตารางที่ 6 แสดงความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดภัย	28
ตารางที่ 7 แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัย	28
ตารางที่ 8 แสดงระดับความมั่นใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัย	30
ตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิดความ มั่นใจในอาหารปลอดภัย	30
ตารางที่ 10 แสดงการรู้จักชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จ.เชียงใหม่	31
ตารางที่ 11 แสดงความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อชมรมผู้บริโภค อาหารปลอดภัย จ.เชียงใหม่	32
● สถานภาพและบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จ.เชียงใหม่	
ตารางที่ 1 แสดงเพศ	34
ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษา	35
ตารางที่ 3 แสดงสุขภาพของสมาชิกชมรมฯ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน	35
ตารางที่ 4 แสดงการได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนของสมาชิก	36
ตารางที่ 5 แสดงการให้ความสำคัญของเกษตรกรรมยั่งยืนต่อผู้บริโภค	37
ตารางที่ 6 แสดงความเข้าใจและการได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืน	38
ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรรมยั่งยืนว่าเป็นทางออก ให้กับเกษตรกรรมทั้งสังคมหรือไม่	38
ตารางที่ 8 แสดงความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดภัยของสมาชิกชมรมฯ	39

ตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ควรรณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ ของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย	41
ตารางที่ 10 แสดงลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ควรทำการรณรงค์เผยแพร่	42
ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่สมาชิกของชมรมผู้บริโภคอาหาร ปลอดภัยเห็นว่าควรใช้ในการรณรงค์เผยแพร่	43
ตารางที่ 12 แสดงปัจจัยที่สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยเห็นว่า ทำให้ชมรมฯเข้มแข็ง	44

บทคัดย่อ

จากแนวคิดที่ว่า การขยายตัวของเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืน จะมีมากหรือน้อยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรผู้บริโภค และที่ผ่านมา มีการจัดตั้งองค์กรผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจ.เชียงใหม่ ขึ้นในปี พ.ศ. 2536 เพื่อทำการสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรทำการเกษตรกรรมยั่งยืนมากยิ่งขึ้น แต่จากการดำเนินงานของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษจังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของชมรมฯ ที่ตั้งไว้ และมีปัญหาข้อจำกัดอยู่หลายประการ ทั้งนี้จากการประเมินผลของสมาชิกพอสรุปได้ว่า อาจเนื่องมาจาก รูปแบบองค์กร วิธีการดำเนินงาน การเผยแพร่รณรงค์ และกลุ่มเป้าหมายที่ชมรมฯ เข้าไปทำงานร่วมด้วย จากการประเมินผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้จัดทำโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยสารพิษในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อทราบเงื่อนไขและข้อจำกัดในการบริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษของกลุ่มเป้าหมาย 2) เพื่อศึกษาสถานะ บทบาท ของกลุ่มผู้บริโภค และดำเนินการพัฒนาองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็ง 3) เพื่อได้รูปแบบวิธีการรณรงค์ที่เหมาะสมมาใช้เป็นเครื่องมือของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษ จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ชมรมผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์จังหวัดเชียงใหม่ ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษจังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มองค์กรผู้ผลิตผักอนามัยในจังหวัดเชียงใหม่ และองค์กรที่ทำงานด้านรณรงค์เรื่องสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยในครั้งนี้เป็นระยะแรก ซึ่งเป็นระยะที่ค้นหาเงื่อนไขปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษ รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสม วิธีการรณรงค์เผยแพร่ และบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จากผลการศึกษาพบว่า

1. เงื่อนไข และข้อจำกัดในการบริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษของกลุ่มผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่ คือ ความเข้าใจของผู้บริโภคเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืนยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่การบริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษของผู้บริโภคยังมีค่อนข้างน้อยและความมั่นใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยสารพิษอยู่ในระดับที่ปานกลางและเงื่อนไขที่ทำให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษ คือ

อันดับที่ 1 คือ การโฆษณาขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัยสารพิษ

อันดับที่ 2 คือ การมีตราที่น่าเชื่อถือ

อันดับที่ 3 คือ การได้เข้าไปดูแหล่งการผลิต

อันดับที่ 4 คือ มีผู้ผลิตมาจำหน่ายโดยตรง

อันดับที่ 5 คือ ผู้บริโภคได้รับรู้ข้อมูลของผู้มีประสบการณ์

ข้อจำกัดในการบริโภคอาหารปลอดสารพิษนั้น พบว่า ผลผลิตของอาหารปลอดสารพิษไม่ต่อเนื่อง, หาซื้อยาก และมีราคาแพง เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถบริโภคอาหารปลอดสารพิษได้อย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดสารพิษผู้บริโภคจะบริโภคอาหารปลอดสารพิษ น้อยกว่า 8 วันใน 1 เดือน

2. สถานนะ บทบาท ของกลุ่มผู้บริโภค และดำเนินการพัฒนาองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็งพบว่า สถานะของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ จังหวัดเชียงใหม่ ยังอ่อนแอ และยังดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของชมรมฯ และสิ่งที่ผู้บริโภคทั่วไปต้องการให้ชมรมผู้บริโภคฯ มีบทบาทคือ การเปิดร้านค้าจำหน่ายอาหารปลอดสารพิษ, การณรงค์ให้ผู้ผลิต และผู้บริโภคให้ ลด ละ เลิก บริโภค สารพิษ, การรณรงค์ให้รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ, การเผยแพร่ข้อมูลข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยใช้จดหมายข่าว และการจัดทัวร์เพื่อเยี่ยมชมไร่นาของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ

สิ่งที่จะทำให้ชมรมฯ ดำเนินการพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็ง คือแนวคิดขององค์กรจะต้องมีทิศทางที่ชัดเจน มีอิสระในการดำเนินการขององค์กร การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะเน้นที่การรู้สึกเป็นเจ้าของขององค์กร มีการร่วมกันในการทำกิจกรรมในทุกด้าน และความสัมพันธ์ของสมาชิกจะเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบมากกว่าตามการบังคับบัญชา รูปแบบองค์กรที่เหมาะสมสมาชิกและคณะกรรมการต้องเข้าใจเป้าหมายขององค์กร มีการปะทะสังสรรค์กันตลอด มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง รูปแบบขององค์กรควรจะเป็นรูปแบบกลุ่มขนาดเล็ก และประสานเป็นเครือข่ายองค์กร และมีการบริหารจัดการแบบอิสระ

3. รูปแบบวิธีการรณรงค์ที่เหมาะสมในการใช้ เป็นเครื่องมือของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า รูปแบบและวิธีการรณรงค์ แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบวงกว้าง และ รูปแบบวงแคบ ส่วนการใช้วิธีการรณรงค์ในแต่ละรูปแบบจะต้องขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย และควรเน้นรูปแบบวิธีการการรณรงค์ที่หลากหลาย และการรณรงค์เรื่องเกษตรกรรมยั่งยืนนั้น ควรมีการให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่สมาชิกตลอดเวลา มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกกับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และใช้สื่อต่าง ๆ ในการช่วยประชาสัมพันธ์เช่น การใช้สื่อ วิทยุ การศึกษาดูงาน การจัดทำร้านอาหาร เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีที่น่าจะเหมาะสมที่สุดคือ การศึกษาดูงาน แต่วิธีนี้ค่อนข้างมีข้อจำกัดที่เวลา และการใช้ทุนค่อนข้างสูง และเหมาะสมสำหรับผู้บริโภคบางกลุ่มเท่านั้น

ผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการปรับยุทธศาสตร์การทำงานด้านผู้บริโภค ดังจะเห็นได้จาก การปรับวิธีการหาสมาชิกของชมรมฯ จากเดิมที่ไม่มีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เปลี่ยนเป็นการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย คือ ใช้การขยายสมาชิกโดยใช้ฐานของสมาชิกเดิม โดยให้สมาชิกแต่ละคนขยายสมาชิกกลุ่มของตนเอง สนับสนุนให้หาสมาชิกที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน รวมกันเป็นกลุ่ม และเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย มีการทดลองรูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยทดลองกับกลุ่มเป้าหมายในโรงเรียนมัธยมของจังหวัดเชียงใหม่ และชุมชนเมืองลำพูน ชมรมผู้บริโภคฯ ได้มีการจัดการบริหารที่มีความมีความชัดเจน มีการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั่วไปมากยิ่งขึ้น

บทที่ 1
บทนำ
(Introduction)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการที่เกษตรกรส่วนใหญ่ทำการเกษตรในระบบเกษตรกรรมแผนใหม่ ซึ่งเป็นระบบเกษตรที่เน้นการพึ่งพิงปัจจัยการผลิตภายนอกไร่นาและตลาดต่างประเทศ ด้วยการใช้พืชพันธุ์ลูกผสมชนิดใหม่ ปลูกบริเวณกว้าง ๆ ใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง ใช้องค์ความรู้ข้อมูล และเครื่องจักรที่ทันสมัยนำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งการทำการเกษตรดังกล่าวนี้อาจจะทำให้มีอาหารบริโภคอย่างเพียงพอ แต่อาหารดังกล่าวนี้ค่อนข้างจะปนเปื้อนสารพิษทางการเกษตรเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค

ด้วยปัญหาดังกล่าว ในช่วงเดือนธันวาคม 2536 ได้มีการจัดสัมมนาเรื่อง ทางเลือกในการบริโภคเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จัดโดยเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือ (โดยการประสานงานหลักของโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต-ผู้บริโภคเกษตรกรรมทางเลือก และสำนักงานเกษตรภาคเหนือ) มีผู้เข้าร่วมที่มาจากหลากหลายอาชีพ จากการประชุมดังกล่าว ผู้เข้าประชุมได้ร่วมตัวกันก่อตั้ง “ชมรมผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม” ขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ 1. เพื่อให้มีอาหารที่ปลอดภัยแก่ผู้บริโภค 2. เพื่อให้เกิดการเกื้อหนุนระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค 3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ไปสู่ผู้บริโภค และ 4. เพื่อให้เกิดการผลักดันให้หน่วยงานราชการหันมาสนับสนุนระบบเกษตรกรรมทางเลือกอย่างแท้จริง

การดำเนินงานของชมรม ฯ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคณะผู้วิจัย เห็นว่ากลุ่มหรือองค์กรผู้บริโภคเป็นองค์กรที่สำคัญ เป็นองค์กรที่มีพลัง ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำระบบเกษตรแผนใหม่ไปสู่ระบบเกษตรกรรมทางเลือก และหากได้รับการพัฒนาก็จะทำให้เกิดการขยายจำนวนเกษตรกรในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้มีจำนวนมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผลจากการดำเนินงานของชมรมผู้บริโภคในปัจจุบันยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ มีปัญหาและข้อจำกัดอยู่หลายประการ ซึ่งจากการประเมินของสมาชิกชมรมฯ อาจสรุปในเชิงคำถามได้ดังนี้

- รูปแบบ วิธีการ กระบวนการรณรงค์ เผยแพร่กับกลุ่มผู้บริโภค ควรเป็นอย่างไร
- มีผู้บริโภคจำนวนเท่าไรที่เข้าใจเรื่องเกษตรกรรมยั่งยืน
- มีผู้บริโภคจำนวนเท่าไรที่สนใจสนับสนุนกิจกรรมของเกษตรกรรมยั่งยืน
- เราจะสามารถขยายแนวความคิดเกษตรกรรมยั่งยืนไปสู่ผู้บริโภคได้อย่างกว้างขวางเป็นขบวนการหรือกลายเป็นกระแสหลักได้อย่างไร

- สถานภาพและบทบาทขององค์กรผู้บริโภคต่อการรณรงค์เรื่องการบริโภคอาหารปลอดภัยหรือผลิตผลในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนควรจะมีบทบาทอย่างไร

ดังนั้นเพื่อให้กลุ่มและชมรมผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน มีความเข้มแข็ง มีกลุ่มเพิ่มมากขึ้น สามารถสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างต่อเนื่องและเป็นจริง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ขึ้น

ในการวิจัยเรื่อง รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน นี้ ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 เป็นระยะของการศึกษาเพื่อค้นหารูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสม โดยใช้เวลาในการค้นหานาน 6 เดือน ระยะที่สอง เป็นระยะของการทดลองรูปแบบองค์กร ใช้ระยะเวลา 1 ปี และระยะที่ 3 เป็นการเผยแพร่ผลการวิจัย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัยระยะที่ 1

1. เพื่อทราบเงื่อนไข และข้อจำกัดในการบริโภคอาหารปลอดภัยของกลุ่มเป้าหมาย
2. เพื่อศึกษาสถานะ บทบาทของกลุ่มผู้บริโภค และดำเนินการพัฒนาองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็ง
3. เพื่อได้รูปแบบวิธีการรณรงค์ที่เหมาะสมมาใช้เป็นเครื่องมือของชมรมผู้บริโภค

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบทัศนคติ เงื่อนไข ข้อจำกัดของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมาย
2. ได้ทราบรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ
3. ได้ทราบวิธีการทำงานเผยแพร่รณรงค์ขององค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับชมรมผู้บริโภคจังหวัดเชียงใหม่
4. ได้แผนการวิจัยในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นระยะทดลองปฏิบัติการ

1.4 ขอบเขตการวิจัย/พื้นที่การศึกษา

1. ศึกษาบทบาทนกรจัดการรูปองค์กร และ วิธีการเผยแพร่รณรงค์ขององค์กรผู้บริโภคทั้งต่างประเทศและในประเทศ
2. ศึกษาสถานภาพบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย
3. ศึกษาพฤติกรรมกรบริโภคอาหารโดยทั่วไปและการบริโภคอาหารปลอดภัย
4. ศึกษาโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการบริโภค
5. ศึกษาแนวคิด ความเข้าใจเรื่องเกษตรกรรมทางเลือกที่มีต่อผู้บริโภค

6. ศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนไปหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการให้การศึกษา
7. ศึกษาบทบาทของผู้บริโภค องค์การผู้บริโภคต่อการรณรงค์กับชุมชน สาธารณชน

1.5 นิยามศัพท์

รูปแบบองค์การผู้บริโภค ในงานวิจัยนี้หมายถึง โครงสร้างและขนาดในการบริหารจัดการของกลุ่มผู้บริโภค

อาหารปลอดสารพิษในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ในงานวิจัยนี้หมายถึง อาหารที่เป็นผลผลิตที่ได้จากการทำการเกษตรในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

บทที่ 2 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

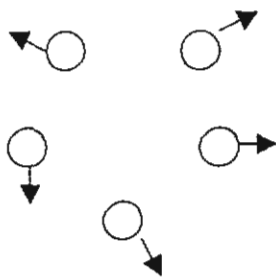
การศึกษารูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดสารพิษในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นองค์ความรู้ บทเรียน และกรอบความคิดในการทำวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่ม

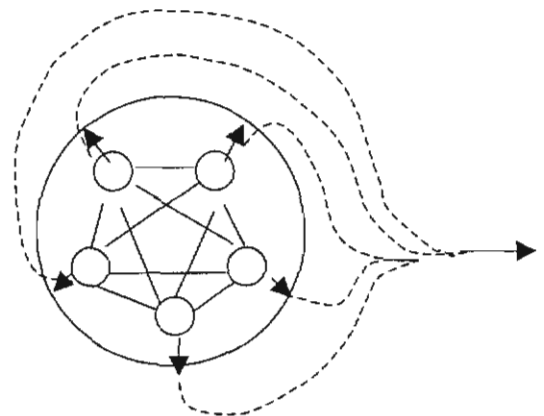
แมลโคล์ม และฮูลดา โนว์ลส์ (พีชีย์ สุพิทยาพร, 22-30) ได้กล่าวถึงกลุ่มว่า การรวมกันของคนหลายคนจะกลายเป็นกลุ่มได้ก็ต่อเมื่อมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีสมาชิกที่บอกได้ - การรวมกันของคนสองคนหรือมากกว่า ซึ่งบอกชื่อหรือประเภทได้
2. มีความรู้สึกว่าเป็นกลุ่ม - สมาชิกนึกถึงตนเองว่ามีลักษณะเป็นกลุ่มมี "ความรู้สึกร่วมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน" มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน
3. มีความรู้สึกว่ามีความมุ่งมั่นร่วมกัน - สมาชิกมี "รูปแบบของวัตถุประสงค์" หรือเป้าหมายหรืออุดมคติอันเดียวกัน
4. มีความพึงพอใจในสิ่งที่ต้องการร่วมกัน - สมาชิกต่างก็ต้องการความช่วยเหลือจากซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่เขาได้มารวมกันเป็นกลุ่มขึ้น
5. มีการปะทะสังสรรค์ สมาชิกมีการสื่อความหมายซึ่งกันและกัน โน้มน้าวชักจูง และมีการปฏิบัติต่อกัน
6. มีความสามารถที่จะกระทำการหรือแสดงออกในลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน - กลุ่มสามารถกระทำการใด ๆ อย่างมีเอกภาพ

ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างการรวมตัวของแต่ละคนและกลายเป็นกลุ่มกับที่ไม่เป็นกลุ่ม อาจแสดงได้โดยภาพต่อไปนี้

การรวมกันของคน

กลุ่มคน

การรวมกันของคนซึ่งไม่กลายเป็นกลุ่มนั้น จะไม่มีเป้าหมายร่วมกัน - ลูกศรของเป้าหมายของแต่ละคนจะชี้ไปคนละทิศละทาง ไม่มีแนวเขตรอบ ๆ คนที่อยู่รวมกัน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการขาดความรู้สึกเป็นกลุ่มและไม่อาจบอกความเป็นสมาชิกของกลุ่มได้ ไม่มีแนวเส้นการปะทะสังสรรค์และการพึ่งพากันเชื่อมติดต่อกัน และที่เห็นได้ชัดก็คือ การรวมกันของคนซึ่งไม่กลายเป็นกลุ่ม จะไม่สามารถกระทำการในลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะบางประการซึ่งเป็นของกลุ่มทุกกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่

พื้นฐาน (Background) แต่ละกลุ่มจะมีหรือไม่มีพื้นฐานความเป็นมาซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่ม ในกลุ่มใหญ่ซึ่งสมาชิกมาพบกันครั้งแรก อาจต้องใช้พลังงานมากเพื่อให้รู้จักคุ้นเคยกันในระหว่างสมาชิกและเข้าใจงานของกลุ่ม รวมทั้งกำหนดแนวทางทำงานร่วมกัน

แบบอย่างของการร่วมมือ (Participation pattern) ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ กลุ่มจะมีการร่วมมือกันเป็นแบบใดแบบหนึ่ง เช่น การประชุมจะเป็นแบบทางเดียว (One-Way) หรืออาจเป็นแบบสองทาง (Two-Way) โดยผู้นำพูดกับสมาชิก และสมาชิกพูดตอบหรืออาจเป็นแบบหลาย ๆ ทาง (multidirection) โดยสมาชิกพูดจาระหว่างกัน และพูดกับกลุ่มไม่ใช่พูดกับคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

การสื่อสาร (Communication) คุณสมบัติข้อนี้หมายถึงว่า สมาชิกในกลุ่มเข้าใจกันดีเพียงใด การสื่อสารด้านความคิดเห็น ค่านิยมและความรู้สึกเป็นที่ชัดเจนหรือไม่ หากสมาชิกบางคนใช้ศัพท์เฉพาะหรือพิเศษ ก็จะทำให้คนอื่น ๆ ไม่เข้าใจ บางครั้ง กลุ่มจะนำศัพท์เฉพาะมาใช้ภายในกลุ่ม หรือใช้คำย่อหรือสั้น ๆ หรือใช้คำตลกขบขันภายในกลุ่ม ซึ่งสมาชิกใหม่ ๆ หรือคนภายนอกจะไม่เข้าใจ

แรงยึดเหนี่ยว (Cohesion) แรงยึดเหนี่ยวภายในกลุ่ม พิจารณาได้จากเส้นแรงยึดเหนี่ยวที่ผูกตั้งแต่ละคนเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว คุณสมบัติหมายถึง ขวัญ น้ำใจของกลุ่ม ความดึงดูดของกลุ่มที่มีต่อสมาชิก และความสนใจของสมาชิกในสิ่งที่กลุ่มกำลังทำอยู่ ลักษณะอาการของแรงยึดเหนี่ยวที่มีน้อย ได้แก่ การแยกสนทนอล้าง ๆ เป็นส่วนตัวระหว่างสมาชิกเป็นคู่ ๆ ในขณะที่กลุ่มกำลังอภิปรายกัน หรือเกิดมีกลุ่มเล็ก ๆ แยกเป็นส่วน ๆ และแยกเป็นกลุ่มย่อย เช่น กลุ่มคนที่มีอยู่ในกลุ่มมานาน กับ กลุ่มคนที่เข้ากลุ่มใหม่

บรรยากาศ (Atmosphere) แม้ว่าบรรยากาศเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่เราก็สามารถที่จะรู้สึกได้ง่าย บรรยากาศทางสังคมของกลุ่ม มีลักษณะเช่น อบอุ่น เป็นมิตร สบายใจ ไม่เป็นทางการ เอื้ออำนวย อิสระเสรี หรือในทางตรงกันข้ามคือ ขาดเย็น เป็นปฏิปักษ์ ตึงเครียด เข้มงวด บรรยากาศมีผลต่อความรู้สึกของสมาชิกที่มีกลุ่ม และความร่วมมือมากน้อยของสมาชิก

มาตรฐาน (Standards) ทุก ๆ กลุ่ม มักจะพัฒนาจรรยาหรือมาตรฐานในด้านที่ว่าพฤติกรรมใดเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ เรื่องใดสามารถที่นำมาอภิปรายได้เรื่องใดถือเป็นข้อ

ห้าม สมาชิกสามารถแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยได้เพียงใด การรับอาสาช่วยงานของสมาชิกถือเป็นสิ่งถูกต้องหรือไม่ มีการยินยอมให้พูดยาว ๆ หรือบอຍ ๆ ได้เพียงใด สมาชิกอาจจะไม่เข้าใจมาตรฐานของกลุ่มได้ยากหากว่ามาตรฐานดังกล่าวแตกต่างกับ

กลุ่มก่อน ๆ ที่เขามีประสบการณ์มา

กระสวนสังคมมิติ (Sociometric pattern) เพียงชั่วระยะเวลาอันสั้นสมาชิกของกลุ่มทุกกลุ่ม มักจะมองหาและรู้ว่าบุคคลใดที่เขาชอบและบุคคลใดที่เขาไม่ค่อยชอบสัมพันธ์ภาพทางมิตรภาพและความไม่ชอบกัน หรือ

กระสวนสังคมมิตินี้มีอิทธิพลอย่างแรงต่อกิจกรรมของกลุ่ม

โครงสร้างและองค์การ (Structure and organization) กลุ่มมีทั้งโครงสร้างขององค์การ (Structure organization) ที่มองเห็นและมองไม่เห็น โครงสร้างที่มองเห็น ซึ่งอาจจะเป็นแบบทางการมาก (เจ้าหน้าที่ กรรมการ ผู้ได้รับแต่งตั้ง) หรือแบบไม่เป็นทางการ ทำให้กลุ่มสามารถจัดสรรแรงงานภายในกลุ่มสมาชิกเพื่อปฏิบัติงานที่สำคัญได้ ส่วนโครงสร้างที่มองไม่เห็นก็ประกอบด้วยการจัดสมาชิกไว้ในลักษณะที่ไม่อาจเห็นได้โดยให้เป็นไปตามชื่อเสียง อิทธิพลอำนาจ ความอาวุโส ความสามารถเฉพาะตัว และความสามารถใ้มน้ำวชักจูง และอื่น ๆ

วิธีการทำงาน (Procedures) ทุกกลุ่มย่อมต้องการวิธีการทำงานเพื่อให้งานทำได้สำเร็จ ในการประชุมที่เป็นกิจลักษณะของงานธุรกิจ เราคุ้นเคยกับวิธีที่เรียกว่า กฎของโรเบิร์ต (Roberts Rules Order) ซึ่งเป็นวิธีการทำงานที่เป็นระบบอย่างชัดเจน ในกลุ่มที่ไม่เป็นกิจลักษณะ ก็มักจะทำให้วิธีการทำงานที่มีความเข้มงวดน้อย การเลือกใช้วิธีการทำงาน มีผลโดยตรงต่อกลุ่มในลักษณะอื่น ๆ ด้วย เช่น บรรยากาศ แบบอย่างของการร่วมมือกัน และการเกาะกลุ่มหรือความยึดเหนี่ยวในกลุ่ม การเลือกวิธีการทำงานให้เหมาะกับสภาพการณ์และเหมาะสมกับงานที่จะทำจำเป็นต้องอาศัยความยืดหยุ่นและการกำหนดขึ้นโดยกลุ่มเอง

เป้าหมาย (Goals) ทุกกลุ่มต่างก็ย่อมมีเป้าหมาย บางเป้าหมายอาจมีระยะยาว เช่น "เพื่อส่งเสริมสวัสดิการของเด็ก ๆ และเยาวชน บางเป้าหมายก็อาจจะมีระยะสั้นลง เช่น เพื่อวางแผนให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองในปีหน้า บางครั้งเป้าหมายจะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน เจาะจง และเปิดเผย และบางครั้งก็ไม่ชัดเจน ไม่เจาะจง และไม่เปิดเผย สมาชิกอาจรู้สึกว่าจะตัวเองได้เข้าไปรับผิดชอบอย่างเต็มที่หรือไม่เต็มที่ โดยเฉพาะที่เป้าหมายมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของกลุ่ม จึงได้รับความสนใจและกล่าวถึงอย่างมาก

จากการศึกษาเรื่องกลุ่มอาจสรุปได้ว่า หัวใจของกลุ่ม คือ เป้าหมายหรือประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งเป้าหมายจะเป็นธงนำให้ทุกคนตระหนักและต้องการไปถึง ในขณะที่โครงสร้าง นั้นจะเป็นแบบทางการหรือหลวม ๆ ก็ได้ ส่วนการสื่อสารที่ดีและต่อเนื่อง จะเป็นตัวเกาะเกี่ยวสมาชิก

2.2 แนวคิดพฤติกรรมผู้บริโภคและกลุ่มผู้บริโภค

เทวี โพธิ์ผล และคณะ (2537, 10) ได้ให้ความหมายของคำว่า ผู้บริโภค (Consumer) ว่า คือผู้ซื้อหรือได้รับบริการจากผู้ประกอบการ ซึ่งรวมถึงผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการด้วย และทุกคน คือผู้บริโภค ด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะยากดีมีจนหรือร่ำรวยอย่างไร

สมจิตร์ ล้วนเจริญ (2530) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค ว่าคือ การกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าและหรือบริการทางเศรษฐกิจ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อน และที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำต่าง ๆ ขึ้น

จากความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคดีงกล่าวสามารถจะแยกพิจารณาได้ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การกระทำของแต่ละบุคคล ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะมีการกระทำต่าง ๆ ในด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ได้แก่ การเดินทางไปซื้อสินค้า การขนส่งสินค้า การใช้ประโยชน์และการประเมินค่าสินค้าและบริการที่มีจำหน่ายอยู่ในตลาด ฯลฯ (2) การได้รับและการได้ใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ หมายถึงผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยมุ่งที่ตัวบุคคลผู้ซื้อสินค้าและหรือบริการเพื่อนำไปใช้บริโภคเองและหรือการบริโภคของหน่วยบริโภคต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันเช่นครอบครัวหรือเพื่อน (3) กระบวนการตัดสินใจ ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าได้นั้นจะต้องผ่านขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การตระหนักถึงปัญหา การค้นหา การประเมินผลทางเลือก ทางเลือก และผลได้ในที่นี้ก็คือพฤติกรรมผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับการศึกษาถึงบุคคลผู้บริโภค บริโภคอะไร ที่ไหน บ่อยแค่ไหน และภายใต้สถานการณ์อะไรบ้าง ที่สินค้าและ บริการได้รับการบริโภค

เทวี โพธิ์ผล และคณะ (2537, หน้า 64-66) ได้กล่าวถึง การทำงานของกลุ่มผู้บริโภคว่า กลุ่มพลังผู้บริโภคจะเป็นกลุ่มที่มีลักษณะที่รวมตัวกันเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ร่วมกัน การทำงานของกลุ่มจึงควรที่จะเป็นการทำงานในรูปแบบดังนี้ คือ

1. ควรจัดตั้งประธานและคณะกรรมการขึ้น โดยวางตำแหน่งที่ชัดเจนและแน่นอนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการสร้างควมรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และประการสำคัญ คือ เพื่อให้กลุ่มพลังผู้บริโภคที่จัดตั้งขึ้นนี้ดำรงอยู่ได้เป็นเวลานานซึ่งการจัดตั้งกรรมกรนั้นถ้าเป็นระดับแม่บ้านในแต่ละภาคนั้นควรจะต้องตั้งกรรมกรรวม 1 ชุด และให้กรรมกรเหล่านี้ จัดตั้งคณะอนุกรรมกรของตนเองขึ้นมาในแต่ละจังหวัด และกรรมกรหลักจะเป็นผู้ประสานงานระหว่างกรรมกรด้วยกัน การจัดตั้งคณะกรรมการควรเป็นการจัดตั้งในรูปแบบเดียวกัน เช่น คณะแม่บ้าน ผู้นำชุมชน นักเรียน นักศึกษา ทุกกลุ่มควรมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการกลางร่วมกัน และในแต่ละกลุ่มจะมีกรรมกรย่อยด้วย ส่วนการประสานงานก็จะเป็นการประสานงานระหว่างคณะกรรมการด้วยกันในทุกกลุ่มโดยจัดเลือกศูนย์กลางขึ้น
2. ศูนย์ควรส่งข่าวสารเรื่องราวสำคัญให้กับกลุ่มพลังผู้บริโภคเหล่านี้เรื่อย ๆ เพื่อประสานการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดองค์กรผู้บริโภค อาจสรุปได้ว่าหากจะจัดตั้งองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็งนั้น อาจจะต้องจัดตั้งกลุ่มผู้บริโภคตามวงสัมพันธ์เดียวกัน สถานภาพที่เหมือนกัน มีอาชีพที่เหมือนกัน เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักศึกษา กลุ่มครู อาจารย์ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีอาชีพ หรือสถานภาพที่เหมือน ๆ จะมีวิถีชีวิต เวลาว่าง ที่ตรงกัน จะทำให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปได้ง่ายและสะดวกขึ้น ขณะเดียวกันเพื่อให้กลุ่มผู้บริโภคทำงานต่อเนื่องยั่งยืน อาจจะต้องมีการจัดโครงสร้างให้ชัดเจนด้วย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมศรี สิ้นสุข (2540,274) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวคิด ความเชื่อ พิธีกรรม วิถีปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในเครือข่าย และเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า เหตุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้อาหารเพื่อสุขภาพ เหตุ โดยรวม คือ อิทธิพลวัฒนธรรมใหม่ อิทธิพลความเชื่อในพุทธศาสนา ปัจจัยร่วมคือ การมีแหล่งจำหน่าย ทำให้ผู้บริโภคมีความสะดวกที่จะหาซื้อมาบริโภค เหตุเฉพาะกลุ่มก็คือ ความต้องการของกลุ่มที่จะขยายแนวคิด อุดมการณ์ ความเชื่อไปสู่ผู้บริโภคโดยทั่วไป ปัจจัยเฉพาะกลุ่มก็คือ การมีผู้นำทางความศรัทธา, องค์ความรู้ที่กลุ่มถ่ายทอดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต, วิธีการที่กลุ่มใช้ในการถ่ายทอดมีหลากหลายรูปแบบ, แนวคิด ความเชื่อ ตลอดจนเชื้อชาติและวัฒนธรรม ที่มีอยู่เดิมใกล้เคียงหรือตรงกับที่กลุ่มนำมาถ่ายทอด, วิถีปฏิบัติที่ยืดหยุ่น กลุ่มให้อิสระในการเลือกปฏิบัติขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละคน

วิภา จงรัชต์สัตย์ (2542,74) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่ใช้ในการพิจารณาเลือกซื้อนมพร้อมดื่มของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาปัญหาในการบริโภคนมพร้อมดื่ม ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้ได้สุ่มตัวอย่างประชากร 200 ราย ที่อาศัยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อนมพร้อมดื่ม โดยมีขั้นตอนการตัดสินใจดังนี้

1. การรับรู้ถึงความต้องการของตนเอง ผู้บริโภครับรู้ถึงความต้องการจากสิ่งกระตุ้นทางการตลาดได้แก่ ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดี มีรสชาติดี สถานที่ที่สะดวก และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากสื่อโทรทัศน์

2. ค้นหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ผู้บริโภคจะค้นหาข้อมูลจากแหล่งบุคคล ได้แก่ ครอบครัว และเพื่อน จากแหล่งการค้า ได้แก่ สื่อการโฆษณา(ทางโทรทัศน์) และตัวแทนการค้า (จาก ชุปเปอร์มาเก็ต)
3. การประเมินทางเลือก โดยมีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาดังนี้
  - คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์
  - ความน่าเชื่อถือในตราหือ
  - อรรถประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มจากคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์
  - รูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย
  - การบรรจุภัณฑ์
4. การตัดสินใจซื้อ ผู้บริโภคจะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ตนเองชอบบริโภคมากที่สุด
5. พฤติกรรมภายหลังการซื้อ เป็นความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจหลังการซื้อ ซึ่งพบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่จะซื้อหือเดิม

สิริพร เลิศพรกุลรัตน์ (2542,77) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคขนมไทยของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการบริโภค และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริโภคขนมไทยของนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ จำนวน 53 คน มหาวิทยาลัยแม่ใจ จำนวน 17 คน และมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 29 คน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านวัฒนธรรมในแง่ของพื้นฐานการดำเนินชีวิตและค่านิยม ในกลุ่มวัยรุ่น กับปัจจัยด้านสังคมในแง่ของครอบครัวและเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์ต่อการบริโภค ขนมไทยของนักศึกษา ในด้านปัจจัยส่วนบุคคลนั้นฐานะทางครอบครัวของนักศึกษาไม่มีความ สัมพันธ์ต่อการบริโภคขนมไทย แต่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ารส นิยมของแต่ละบุคคลมีผลต่อการบริโภคขนมไทย แสดงให้เห็นว่ารสนิยมมีความสัมพันธ์ต่อการ บริโภคขนมไทยของนักศึกษา สำหรับปัจจัยด้านจิตวิทยา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่เห็นด้วยมากกว่าพฤติกรรมการบริโภคขนมไทยนั้นเกิดขึ้นเมื่อได้รับแรงกระตุ้นจากความ หิว นั้นแสดงให้เห็นว่า ความหิวมีความสัมพันธ์ต่อการบริโภคขนมไทยของนักศึกษา ส่วนแรงจูงใจ จากการชักชวนจากเพื่อน การรับรู้จากการอยากทดลองชิม การเรียนรู้จากความต้องการเปลี่ยนรส ชาติขนมและความเชื่อว่าขนมไทยมีคุณค่ากว่าขนมประเภทอื่นไม่มีความสัมพันธ์ต่อการบริโภค ขนมไทยของนักศึกษา กล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริโภคขนมไทยของนัก ศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยจังหวัดเชียงใหม่ ก็คือความหิวและรสนิยมของผู้บริโภค

ปรารภณา ดาราพงษ์ (2543,60) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สถิติวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคใน จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการบริโภค สินค้า และบริการประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ขั้นพื้นฐาน และเพื่อเปรียบเทียบ

ลักษณะพฤติกรรมกรรมการบริโภคระหว่างประชาชนในเขตอำเภอเมืองและในเขตอำเภอรอบนอก ของ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสินค้าและบริการในหมวด ปัจจัย 4 ทั้ง อาหาร เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งบ้าน ยารักษาโรค บำรุงร่างกาย ประกันสุขภาพ ล้วน มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเฉลี่ยแตกต่างกันระหว่างในเขตอำเภอเมือง กับในเขตอำเภอรอบนอก อย่าง มีนัยสำคัญ โดยในเขตอำเภอเมืองจะมีพฤติกรรมการใช้จ่ายที่สูงกว่าในเขตอำเภอรอบนอก ไม่ว่าจะ เป็น อาหาร เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งบ้าน ยารักษาโรค บำรุงร่างกาย เป็นต้น

บังอร สุขจันทร์ (2544,66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้และความต้องการผักปลอดภัยจาก สารพิษของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการรับรู้และ ปัญหาการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยจากสารพิษ , ความต้องการผักปลอดภัยจากสารพิษจากสารพิษ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผักปลอดภัยจากสารพิษของประชาชนในเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาทั้งหมด 14 ตำบล ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ครั้วเรือน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า การรับรู้และปัญหาการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยจากสาร พิษของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จะรู้จักผักปลอดภัยจากสารพิษจากสื่อทางโทรทัศน์ ในระดับมาก เพราะสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกกลุ่มประกอบกับการมี ภาพ เสียง การเคลื่อนไหว ซึ่งทำให้ผู้ชมได้รับรู้และจดจำข้อมูลได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ ส่วนสื่อวิทยุ และหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับปานกลาง เพราะสื่อทางวิทยุทำให้กลุ่มตัวอย่างได้ ยินเพียงเสียง ส่วนสื่อทางหนังสือพิมพ์ก็ให้เห็นแค่รูปภาพ แต่ไม่มีการเคลื่อนไหว ดังนั้นจึงให้ สามารถจดจำข้อมูลได้ไม่มากเท่าใดนัก ส่วนสื่อด้านนิตยสาร/วารสารป้ายโฆษณาต่าง ๆ โบปลิว/ แผ่นพับ เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มเท่านั้น ดังนั้นจึงมีผลทำให้ผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายไม่ได้ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ด้านปัญหาการรับรู้เกี่ยวกับผักปลอดภัยจากสารพิษของประชาชนในเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่ พบว่า มีปัญหาด้านขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือขาด การรณรงค์และส่งเสริมให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษ และมีการโฆษณาผ่าน สื่อต่าง ๆ น้อยมากตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันยังไม่ดึงดูด

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยที่กลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนร่วมใน การคิด ตัดสินใจ และดำเนินการร่วมกับคณะผู้วิจัย โดยมีกรอบความคิดในการวิจัยดังนี้

1. ประชุมทำความเข้าใจร่วมต่อการดำเนินโครงการวิจัย

2. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค และสรุปผลการรวบรวมและศึกษาข้อมูล
3. ศึกษาสถานภาพและบทบาทขององค์กรผู้บริโภค และสรุปผลการศึกษา
4. ศึกษากลุ่มผู้บริโภคและสังเคราะห์/สรุป รูปแบบการจัดรูปองค์กรและกระบวนการทำงานรณรงค์ เผยแพร่
5. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปรูปแบบการจัดรูปองค์กรผู้บริโภคและกระบวนการทำงานรณรงค์ เผยแพร่ที่น่าจะเหมาะสม
6. ประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำแผนทดลองรูปแบบองค์กรที่น่าจะเหมาะสมและกระบวนการทำงานเผยแพร่วรรณคดีกับผู้บริโภค

บทที่ 3
ระเบียบวิธีการวิจัย
(Method of Research)

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีอยู่
2. การใช้แบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานในด้านต่าง ๆ
3. ให้แบบสัมภาษณ์
4. การประชุมกลุ่มย่อย
5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
6. การศึกษาดูงาน

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล และแหล่งข้อมูล

1. เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มบุคคลเป้าหมาย
2. ศึกษาจากเอกสาร
3. สรุปลักษณะจากแบบสำรวจ/สัมภาษณ์/การประชุมกลุ่มย่อย/การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.4 วิธีการประมวลผล และสังเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการประมวลผลร่วมกันของกลุ่มย่อย เพื่อให้กลุ่มได้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3.5 ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1

1. ประชุมทำความเข้าใจร่วมต่อการดำเนินโครงการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษ

วิธีการ จัดประชุม 1 ครั้ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจตัวโครงการ และแผนดำเนินงานต่าง ๆ
- 1.2 เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรผู้บริโภค
2. ศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค
  - 1.1 ข้อมูลองค์กรผู้บริโภคต่างประเทศจากเอกสาร
  - 1.2 ข้อมูลในประเทศ จากเอกสารและบุคคล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้ผลิตที่ทำธุรกิจพืชผักปลอดสารพิษ ได้แก่ สวนส้มไขกุน จ.ลำปาง ผักปลอดภัยจากสารพิษโป่งแยง สารภี
2. กลุ่มที่ใช้เรื่องศาสนาและสุขภาพ ได้แก่ มังสวิวัติ มังสวิวัตินานาชาติ อาหารเจ ราชายโคะ ชิวจิต ชมรมอยู่รั้อยปี
3. กลุ่มที่เน้นงานพัฒนา ได้แก่ โรตารี

วิธีการ

1. ศึกษาจากเอกสาร
2. สัมภาษณ์บุคคล
3. ประชุมกลุ่ม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

บทเรียนการจัดรูปองค์กร และกระบวนการเผยแพร่รณรงค์ที่ได้ผล

3. สรุปผลการรวบรวมและศึกษาข้อมูล

วิธีการเขียนรายงานจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่ผ่านมา

4. ศึกษาสถานภาพและบทบาทขององค์กรผู้บริโภค

กลุ่มเป้าหมาย – ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ

วิธีการ 1. ใช้แบบสัมภาษณ์

2. ใช้แบบสอบถาม

3. ใช้วิธีการประชุมกลุ่ม/องค์กร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ สามารถทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษได้ดังนี้

- ความไฝ่ฝันสูงสุดขององค์กร
- เบื้องหลังปรัชญาแนวความคิดเกี่ยวกับเกษตรกรรมทางเลือก
- พัฒนาการความเป็นมา/กิจกรรม
- องค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
- ทักษะต่อเกษตรกรทั่วไปและเกษตรกรในเครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก
- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต – ผู้บริโภค ในระบบเกษตรกรรมทางเลือก ที่ควรจะเป็น
- บทบาทขององค์กรในการหนุนเสริมกระบวนการให้เข้มแข็ง

5. สรุปผลการศึกษา

วิธีการ เขียนรายงานจากการศึกษาที่ผ่านมา

6. ศึกษากลุ่มผู้บริโภค

กลุ่มเป้าหมาย ผู้บริโภคกลุ่มต่าง ๆ 7 กลุ่ม รวม 550 คน

วิธีการ

1. ใช้แบบสอบถาม
2. ใช้แบบสัมภาษณ์
3. ประชุมกลุ่ม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ได้รับทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

- พฤติกรรมการบริโภคอาหารโดยทั่วไป และการบริโภคอาหารปลอดภัย
- โอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการบริโภค
- แนวความคิดความเข้าใจเรื่องเกษตรกรรมทางเลือก
- สื่อ วิธีการที่เหมาะสมในการรณรงค์เผยแพร่

7. สังเคราะห์/สรุป รูปแบบแนวทางการทำงานรณรงค์ เผยแพร่

วิธีการ นำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์ และสรุปรูปแบบ วิธีการ แนวทางการทำงานรณรงค์กับกลุ่มเป้าหมาย

8. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มเป้าหมาย

- คณะกรรมการ
- สมาชิกผู้สนใจ

วิธีการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางในการทำงานรณรงค์กับกลุ่มผู้บริโภค
2. ได้คณะทำงาน

9. ประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนปฏิบัติงานในแนวทาง รูปแบบการทำงานรณรงค์กับผู้บริโภค

วิธีการ จัดประชุมวางแผนงาน

กลุ่มเป้าหมาย คณะทำงาน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ได้แผนการดำเนินงานในชั้นปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (ระยะเวลา 11 เดือน)

ระยะที่ 3 ขั้นการสังเคราะห์และสรุปผล (ระยะเวลา 1 เดือน)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการเผยแพร่รณรงค์ในต่างประเทศและในประเทศไทย

ตอนที่ 2 ทศนคติของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดสารพิษในเกษตรกรรมยั่งยืน

ตอนที่ 3 สถานภาพ และบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการรณรงค์เผยแพร่ การสร้างกระบวนการรณรงค์ที่น่าจะเหมาะสม

ตอนที่ 1 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการเผยแพร่รณรงค์ในต่างประเทศและในประเทศไทย

สหกรณ์ผู้บริโภคนานาชาติ

ความเป็นมา

เป็นองค์กรสหกรณ์ผู้บริโภคระหว่างประเทศก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 ประกอบด้วยสมาชิกทั้งหมด 22 กลุ่ม ใน 21 ประเทศ เป็นการรวมตัวกันเพื่อช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกในด้านการบริโภคสินค้าและบริการ มาตรฐานความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้บริโภค การค้าขายที่ยุติธรรมสำหรับผู้บริโภค

กิจกรรม

1. เสริมความเข้มแข็งให้กับองค์กรสมาชิก
2. สร้างโอกาสทำการค้าระหว่างกลุ่มองค์กรสมาชิก
3. รวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ของเครือข่ายเพื่อนำไปใช้ขยายกลุ่มใหม่
4. จัดประชุมสามัญขึ้นกับกลุ่มประเทศต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
5. จัดสัมมนาให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ กับองค์กรในเครือข่าย
6. รณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดมิติใหม่ทางสังคม

จุดเด่นของรูปแบบองค์กร

เป็นการรวมตัวกันขององค์กรผู้บริโภคต่าง ๆ เป็นรูปแบบของสหกรณ์ ทำให้สมาชิกในองค์กรมีความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กรอย่างแท้จริง และการตั้งสหกรณ์เกิดจากการรวมกลุ่มของกลุ่มผู้บริโภคขนาดเล็กมารวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในแต่ละกลุ่ม มีการรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้สร้างกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหม่ต่อไป

องค์กรผู้บริโภคในอินโดนีเซีย

ความเป็นมา

เป็นการรวมกลุ่มกันของผู้บริโภคเพื่อต่อต้านการบริโภคสินค้านำเข้าในประเทศ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2516 ทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่าง ๆ เป็นองค์กรที่ทำร่วมกับกลุ่มผู้บริโภคต่าง ๆ ทั่วโลก

กิจกรรม

1. ทำงานวิจัยค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับสินค้าและบริการให้ผู้บริโภค เพื่อให้เกิดการตัดสินใจซื้อสินค้าได้อย่างถูกต้อง
2. ให้ความช่วยเหลือผู้บริโภคในด้านให้คำแนะนำปรึกษาด้านกฎหมาย และบริการสื่อต่าง ๆ ให้ผู้บริโภค
3. ให้การศึกษาโดยการอบรมผู้บริโภคให้ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ให้การศึกษาข้อมูลด้านผู้บริโภคกับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา
4. การเผยแพร่ข่าวสารผ่านนิตยสารผู้บริโภค
5. จัดตั้งห้องสมุด เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้บริโภค

จุดเด่นของรูปแบบองค์กร

เป็นองค์กรที่รวมตัวกันโดยสมาชิกในกลุ่มมีแนวคิดที่เหมือนกัน ทำให้การทำงานราบรื่น มีการจัดตั้งห้องสมุดโดยรวบรวมเอาเนื้อหาเกี่ยวกับผู้บริโภคไว้ให้ผู้บริโภคได้มีสถานที่ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับผู้บริโภค

The Kenya Consumers Organization

ความเป็นมา

เป็นองค์กรอิสระไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลและลัทธิใด เป็นองค์กร NGO ที่ทำงานด้านผู้บริโภคใน Kenya และเป็นองค์กรที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรผู้บริโภคในต่างประเทศด้วย เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในด้านต่างๆ

กิจกรรม

1. มีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์และมีการทดลองผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถพึงพิงตนเองได้ไม่ถูกผู้ขายเอาเปรียบ
2. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิรูปกฎหมาย
3. การศึกษาค้นคว้าวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้บริโภค
4. การแจ้งข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นแก่ผู้บริโภคในสมาชิกทราบ

จุดเด่นของรูปแบบองค์กร

การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปในลักษณะขององค์กรอย่างเต็มตัว คือมีเจ้าหน้าที่ทำงานประจำอยู่ในองค์กรซึ่งทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องและการดำเนินงานมีการกำหนดแผนการทำงานในแต่ละวันซึ่งทำให้การทำงานมีแบบแผน และไม่ล้าสมัย และข้าช้อนและสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรอย่างเต็มที่เช่น การจัดซื้อ คณะกรรมการ การวางนโยบาย แผนงานต่าง ๆ

สหกรณ์ผู้ผลิตผู้บริโภคเตเก้

ความเป็นมา

เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ผลิตกับผู้บริโภคในญี่ปุ่น โดยเกิดจากการที่ผู้บริโภคที่ตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม และผลกระทบของการบริโภคในปัจจุบันของตนเองและต้องการบริโภคสินค้าอินทรีย์จึงได้ทำการตกลงกับผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ เพื่อทำการตกลงซื้อขายผลผลิตเกษตรอินทรีย์โดยที่ผู้บริโภคมีการรวมกลุ่มกันประมาณ 4-13 ครอบครัวแล้วทำการติดต่อกับผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าอินทรีย์ให้สมาชิกในกลุ่มผู้บริโภค

กิจกรรม

1. มีการส่งผลผลิตเกษตรอินทรีย์ไปถึงบ้านผู้บริโภคหรือตามจุดที่ผู้บริโภคกำหนด สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
2. ผู้บริโภคเข้าไปทำการเพาะปลูกร่วมกับผู้ผลิต
3. ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคมีการนำเงินมาลงหุ้นเป็นหุ้นส่วนเดียวกันในสหกรณ์เตเก้

จุดเด่นขององค์กร

เป็นองค์กรสหกรณ์ซึ่งสมาชิกในสหกรณ์จะประกอบไปด้วยผู้ผลิต-ผู้บริโภค เป็นเจ้าของร่วมกัน และมีการรวมกลุ่มของผู้บริโภคขนาดเล็ก ๆ หลายแห่งแล้วมารวมตัวกันเป็นสมาชิกของสหกรณ์โดยที่อยู่ภายใต้การดูแลของสมาคมเกษตรอินทรีย์แห่งญี่ปุ่น ซึ่งเป็นสมาคมที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้ผลิต - ผู้บริโภค ในการทำกิจกรรมและการดำเนินงานร่วมกัน การดำเนินงานให้หลักความไว้เนื้อเชื่อใจกัน

(CSA Ccommunity Supported Agriculture) เกษตรเกื้อกูลโดยชุมชน

ความเป็นมา

เกษตรเกื้อกูลโดยชุมชนคือโครงการที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับผู้บริโภคในเมืองโดยเริ่มจากผู้บริโภคในเมืองรวมตัวกันแล้วทำการติดต่อกับเกษตรกรซึ่งดำเนินการปลูกพืชผัก

ปลอดสารพิษเพื่อผลิตสินค้าให้กลุ่มผู้บริโภค โดยกลุ่มผู้บริโภคจะลงทุนให้เกษตรกรเพื่อเพาะปลูกพืชผักให้ตนเอง

เกษตรกรก็ถูกเริ่มดำเนินการในปี 1970 ในยุโรป และในอเมริกาและแคนาดาเริ่มเมื่อปี 1980 โดยมีความมุ่งหวังจะลดช่องว่างระหว่างผู้ผลิตและผู้บริโภคลงและส่งเสริมเกษตรยั่งยืน

กิจกรรม

1. ผู้ผลิตส่งผลผลิตให้กับผู้บริโภคตามจุดเท่า ๆ ที่ผู้บริโภคกำหนดทุกอาทิตย์
2. ผู้บริโภคมีการเข้าใจเพาะปลูกพืชผักกับเกษตรกรโดยตรงเพื่อเรียนรู้เรื่องเกษตรร่วมกัน
3. มีการพบปะกันระหว่างผู้ผลิต-ผู้บริโภคอย่างสม่ำเสมอ
4. มีการทำจดหมายข่าว ของกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ

จุดเด่นขององค์กร

การดำเนินงานของเกษตรกรก็ถูกโดยชุมชนจะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีคณะกรรมการที่มาจากผู้ผลิต-ผู้บริโภคซึ่งเป็นผลดีกับการดำเนินงานเพราะความคิดเห็นและแผนงานต่าง ๆ จะเกิดจากทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคทำให้การทำงานไม่มีใครเป็นคนกำหนดทิศทางแต่เป็นการสำรวจของทั้ง 2 ฝ่าย

กลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในประเทศ

กลุ่มที่ผลิตพืชผักเพื่อสุขภาพ

กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษโป่งแยง

ความเป็นมา

เป็นการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรในอำเภอแมริมโดยจัดตั้งเป็นนิติบุคคลเหตุผลที่รวมกลุ่มกันเป็นนิติบุคคลเพื่อที่จะสามารถต่อรองกับภาครัฐได้ในด้านต่าง ๆ และให้สมาชิกเกิดความสามัคคีกันหากไม่มีการรวมกลุ่มกันจะทำให้การบริหารเกิดการไม่เป็นระบบ

กิจกรรม

1. จัดเวทีแสดงสินค้าต่าง ๆ โดยหน่วยงานรัฐจะเป็นผู้จัดทำ
2. มีการออกร้านของกลุ่มสมาชิก
3. มีการสะสมเงินในรูปของเงินฌาปนกิจศพ
4. การเปิดให้กลุ่มผู้บริโภคเข้าศึกษาดูงาน

จุดเด่นขององค์กร

สมาชิกของกลุ่มเป็นกลุ่มเล็กและมาจากหลายหมู่บ้านแล้วรวมตัวกันจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงให้สมาชิกรวมตัวกันคือ การประชุมประจำเดือนและการสะสมเงินฌาปนกิจศพและมีกฎระเบียบของกลุ่มอย่างชัดเจน

กลุ่มปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษอำเภอสารภี

ความเป็นมา

การก่อเกิดกลุ่มขึ้นมาเริ่มจากหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาส่งเสริมให้เกษตรกรในหมู่บ้านตั้งกลุ่มขึ้นมาในปี พ.ศ. 2535 เนื่องจากพบว่าเกษตรกรในหมู่บ้านใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงมากเกินไป ดังนั้นทางหน่วยงานของรัฐจึงเข้ามาทำการทดลองให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยมากางเพื่อลดการใช้สารเคมี เริ่มแรกมีผู้สนใจทำจำนวน 3 ราย ต่อมาเมื่อได้รับการสนใจมากขึ้นจึงได้รวมกันจัดตั้งเป็นกลุ่ม

กิจกรรม

1. การสะสมเงินร่วมกันของสมาชิก
2. มีการประชุมประจำปี

จุดเด่นขององค์กร

มีการประกาศให้สาธารณชนทราบว่าแหล่งผลิตเป็นหมู่บ้านปลอดภัยจากสารพิษซึ่งสามารถดึงดูดความสนใจกับคนทั่วไปได้ดี และมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาให้การสนับสนุนและรับรองผลผลิตของหมู่บ้าน เพราะโดยส่วนใหญ่แล้วคนทั่วไปมักจะมั่นใจในผลิตภัณฑ์ที่มีหน่วยงานของรัฐเข้ามารับรอง

ชมรมผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ

ความเป็นมา

การก่อเกิดชมรมฯ เริ่มตั้งแต่ปี 2536 โดยทางกลุ่มเกษตรกรได้รวมกลุ่มกันออมทรัพย์ในบ้านป่านี้อด กิ่งอ.แม่ฮอน จ.เชียงใหม่ โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาองค์กรชุมชน ในด้านการผลิต และโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต – ผู้บริโภคเกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือตอนบน สนับสนุนด้านการตลาด กลุ่มที่ร่วมกันก่อตั้งชมรมฯ นี้ขึ้นมาทั้งหมด 3 กลุ่ม และปัจจุบันมีทั้งหมด 12 กลุ่ม

กิจกรรม

1. พัฒนาองค์กรและเครือข่าย เช่น การประชุมประจำเดือน การเป็นวิทยากรของชมรมฯ
2. ด้านการผลิตและการแปรรูป
3. ด้านการตลาด เช่น การพัฒนาตลาดขายตรง
4. ด้านกองทุน เช่นสะสมเงินประจำเดือน

5. ด้านนโยบาย เช่น การปรับปรุงแผนปฏิบัติการ ปรับปรุง พ.ร.บ.คุ้มครองพันธุ์พืช

กลุ่มที่สนใจด้านอาหารและการพัฒนาสุขภาพ

ชมรมมังสวิรัตเชียงใหม่

ความเป็นมา

ชมรมมังสวิรัตเชียงใหม่ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยกลุ่มญาติธรรมและกลุ่มสันติอโศก ในจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเรียกว่า ศาลามังสวิรัตตั้งอยู่ ที่ประตูสวนดอก ต่อมากิจกรรมของชมรมฯ ได้รับความสนใจจากบุคคลทั่วไป ทำให้ต้องขยายสถานที่ออกไปโดยได้ย้ายมาตั้งที่สถานที่ปัจจุบันคือที่ เลขที่ 42 ถ.มหิดล ต.สะเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ติดกับปั้มน้ำมันบางจาก และได้เปลี่ยนชื่อจากศาลามังสวิรัตเป็นชมรม

มังสวิรัตเชียงใหม่

กิจกรรม

1. การจำหน่ายอาหารมังสวิรัต อาหารแห้ง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ
2. การจำหน่ายหนังสือและเทปธรรมะ
3. การจัดบอร์ดและป้ายนิเทศน์ต่าง ๆ โดยเนื้อหาจะเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม อาหารมังสวิรัตและธรรมะ ตลอดจนให้สมาชิกของชมรมและบุคคลทั่วไปได้แสดงความคิดเห็น
4. การทำกิจกรรมร่วมกับองค์กรภายนอก เช่นการไปเป็นวิทยากร การตั้งโรงบุญมังสวิรัต
5. กิจกรรมสอมนแรง

จุดเด่นขององค์กร

1. เป็นองค์กรที่เน้นให้สมาชิกเกิดความรู้สึกในองค์กร ทำให้สมาชิกร่วมกันทำงานขององค์กรอย่างเต็มใจและมีความสุข ส่งผลให้องค์กรมีความเข้มแข็ง มีการรวมกลุ่มขนาดเล็กเกิดขึ้น และเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มโดยเรียกกลุ่มว่ากลุ่มสันติอโศก ซึ่งตั้งอยู่ตามภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย เมื่อมีการรวมกลุ่มกันทำให้เกิดพลังมากขึ้น
2. มีร้านอาหารมังสวิรัตของชมรมฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมและสามารถดึงดูดความสนใจของคนภายนอกได้

มูลนิธิศมิธรรม

ความเป็นมา

การก่อเกิดมูลนิธิเริ่มจากตัวผู้ก่อตั้งมูลนิธิได้ทานอาหารเจ และมีการทำอาหารเจในหมู่คณะเพื่อน ญาติพี่น้อง แล้วนำออกจำหน่ายและมีคนถามบ่อยครั้งว่าอาหารเจต่างจากอาหารมังส

วิธีใดอย่างไร ดังนั้นเจ้าหน้าที่ต้องคอยตอบคำถามอยู่ตลอดเวลา ต่อมาจึงได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับอาหารเจแผ่นเล็ก ๆ มาวางไว้ในร้าน เมื่อเอกสารได้รับความนิยม ดังนั้นทางกลุ่มจึงได้จัดทำเป็นหนังสือเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความใจยิ่งขึ้นและไม่ทิ้งขว้าง เหมือนเอกสาร หน้านั้นก็ทำหนังสือสืบเนื่องโดยไม่คิดเป็นการค้า เมื่อหนังสือเริ่มแพร่กระจายออกไปมากมายหลายทาง จึงทำให้เกิดการสั่งซื้อหนังสือทำให้เงินเข้ามาและมีเงินบริจาคเข้ามามากมาย ก็ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระบบบัญชี เพราะร้านทำงานด้านศิลปกรรม เจ้าหน้าที่บัญชีและทนายความจึงแนะนำว่าควรจดทะเบียนเป็นมูลนิธิขึ้นมา เมื่อมีผู้บริจาคจะได้ออกใบอนุโมทนาบัตรให้เป็นหลักฐาน ด้วยเหตุนี้จึงมีการก่อตั้งมูลนิธิขึ้นมา เรียกว่า “มูลนิธิรัศมีธรรม”

กิจกรรม

1. กิจกรรมส่งเสริมงานด้านโภชนาการ เช่น การสอนวิธีการทำอาหารเจ
2. กิจกรรมอบรมจริยธรรม จัดทุกวันอาทิตย์ ยกเว้นวันอาทิตย์ที่ 2 ของเดือน
3. กิจกรรมมีส่วนร่วมสนับสนุนกับหน่วยงานภายนอก เช่น เข้าร่วมเป็นวิทยากรหรืออบรมให้เยาวชนในสถานศึกษาของรัฐ โดยเรื่องที่บรรยายส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องหลักจริยธรรมในการดำเนินชีวิต เรื่องการบริโภคอาหารเจ หรือเรื่องการบริหารการแกว่งแขนเพื่อสุขภาพ
4. กิจกรรมเผยแพร่หนังสือธรรมะทั่วประเทศ

จุดเด่นขององค์กร

1. เป็นองค์กรที่เน้นให้สมาชิกเกิดความศรัทธาในองค์กร ทำให้สมาชิกทำงานอย่างเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ก่อให้เกิดความเข้มแข็งแก่องค์กร
2. มีการจัดตั้งร้านอาหารเจของมูลนิธิ

ชมรมชีวิต

ความเป็นมา

เกิดจากการสนับสนุนของมูลนิธิชีวิตที่กรุงเทพมหานคร ให้ก่อตั้งชมรมชีวิตที่จังหวัดเชียงใหม่ขึ้นโดยรวมกลุ่มผู้ที่สนใจสุขภาพในแนวชีวิตจิตทางภาคเหนือ ให้ได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งชมรมชีวิตในภาคเหนือขึ้น

กิจกรรม

1. มีการประชุมประจำเดือน จัดทุกวันเสาร์แรกของเดือน โดยจัดที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จะมีวิทยากรมาบรรยายเกี่ยวกับชีวิตจิต เช่น เรื่องอาหาร การออกกำลังกาย ทำอย่างไรให้มีสุขภาพจิตดี และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับเรื่องการดำรงชีวิตของแต่ละคน

2. มีการประชุมรอบไตรมาส มีการประชุมนอกสถานที่ โดยรวบรวมกิจกรรม 3 เดือนที่ผ่านมา นำมาปฏิบัติร่วมกัน 1 วัน
3. การเข้าค่ายประจำปี ระยะเวลา 3 วัน เพื่อให้สมาชิกได้มีโอกาสใช้ชีวิตร่วมกันและปฏิบัติกิจกรรมของชีวิตร่วมกัน

จุดเด่นของชมรม

เป็นองค์กรที่มีลักษณะโดดเด่น มีเอกลักษณ์ของตัวเองคือ โดยส่วนใหญ่สมาชิกและคนทั่วไปจะมององค์กรว่าเป็นองค์กรที่ช่วยฟื้นฟูสุขภาพในด้านการรักษาโรคมะเร็ง

สโมสรมังสวิรัตินานาชาติ

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2539 ได้มีการประชุมก่อตั้งสโมสรมังสวิวัติเชียงใหม่ขึ้นพร้อมทั้งกรรมการและสมาชิกของสโมสรมังสวิวัติกรุงเทพฯ โดยการนำของ วิจิ พรเทพ ศรีนฤหล้า , วิจิ ดร. อาจง ชุมฉาย ณ อยุธยา ในที่สุดสโมสรมังสวิวัติได้กำเนิดอย่างเป็นทางการในวันที่ 5 ตุลาคม 2539 ในระยะแรกที่สมาชิกก่อตั้ง 72 คน ต่อมาก็มีเพิ่มเข้ามาใหม่ และในขณะเดียวกันก็มีการลาออกไปด้วย ปัจจุบันมีสมาชิกไม่ต่ำกว่า 100 คน

กิจกรรม

1. มีการประชุมประชุมประจำเดือน ในการประชุมแต่ละครั้งจะมีการเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านอาหาร สิ่งแวดล้อม สุขภาพกายและใจ การออกกำลังกายมาบรรยายให้สมาชิก
2. มีการจัดพิมพ์วารสารสุขภาพ "มังสวิวัติ" ทุกเดือน โดยแจกให้กับสมาชิกในเชียงใหม่และกรุงเทพฯ ตลอดจนผู้ที่สนใจ
3. มีการบรรยายเผยแพร่เรื่องคุณประโยชน์ของอาหารมังสวิวัติ - เจ ให้แก่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ และมีการบรรยายผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อวิทยุ

ชมรมอยู่รั้อยปีชีวิตเป็นสุข

ความเป็นมา

ชมรมอยู่รั้อยปีฯ เกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่วิกฤติเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ภาวะฟองสบู่แตก ผู้ก่อตั้งจึงอยากให้คนทั่วไปอยู่อย่างพอเพียง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นผู้ก่อตั้งจึงจัดตั้งชมรมนี้ขึ้นเพื่อให้คนในสังคมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกินอยู่ของตนเองด้วย

กิจกรรม

1. มีการจัดประชุมประจำเดือน

2. มีการจัดประชุมบรรยายในเรื่องใหม่เกี่ยวกับผู้บริโภคให้กับสมาชิกและผู้สนใจเข้าร่วม

จุดเด่นขององค์กร

เป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่ไม่ใหญ่เป็นองค์กรเดียวและยังเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายที่กรุงเทพฯ ในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการช่วยเหลือกันระหว่างองค์กร

องค์กรที่เน้นงานด้านพัฒนาสังคม

สโมสรโรตารีเชียงใหม่

ความเป็นมา

เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มนักธุรกิจและนักวิชาชีพแขนงต่าง ๆ ทั้งเชียงใหม่ เพื่อที่จะบำเพ็ญประโยชน์เพื่อเพื่อนมนุษย์ส่งเสริ้มการยกระดับมาตรฐานจรรยาบรรณในวิชาชีพ ช่วยเสริมสร้างไมตรีจิต สร้างสันติภาพขึ้นในโลก และเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนทัศนคติของแต่ละคน ซึ่งมีหลากหลายอาชีพ ดังนั้นจึงได้มีการจัดตั้งสโมสรโรตารีขึ้นมา เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มของบุคคลหลากหลายอาชีพ โดยสโมสรอยู่ในภาคที่ 3360

กิจกรรม

1. บริการสโมสร หมายถึง กิจกรรมหลักของโรตารีเรียนที่ต้องดำเนินการภายในสโมสร เพื่อที่สโมสรจะปฏิบัติงานได้โดยราบรื่น
2. บริการอาชีพ หมายถึง โอกาสที่โรตารีเรียนแต่ละคน จะได้แสดงอรรถประโยชน์ และศักดิ์ศรีในด้านอาชีพแต่ละคนที่มีอยู่แก่สมาชิกทุกคนในสโมสร
3. บริการชุมชน หมายถึง กิจกรรมซึ่งโรตารีเรียนได้ให้สัญญาที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในชุมชนโยงไปถึงการบริการแก่เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ และบุคคลอื่น ๆ ที่มองเห็นว่าโรตารีเป็นความหวังที่ดีกว่าที่จะทำให้ชีวิตมีคุณค่าดีขึ้น
4. บริการระหว่างประเทศ หมายถึง โครงการและกิจกรรมที่โรตารีเรียนจะเพิ่มพูนความเข้าใจ ไมตรีจิตและสันติสุขระหว่างชาติ โครงการต่าง ๆ ถูกกำหนดเพื่อความต้องการของมนุษยชาติทุกแห่งทั่วโลก

จุดเด่นขององค์กร

1. การรวมกลุ่มจะรวมเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ๆ แล้วเชื่อมโยงกลุ่มเล็ก ๆ เข้าด้วยกันเป็นเครือข่าย ส่งผลให้เมื่อมีการรวมกลุ่มกันทำให้เกิดพลังมากขึ้น
2. การบริหารจัดการองค์กรในด้านผู้นำขององค์กรจะทำโดยการให้ประธานที่พ้นวาระเป็นที่ปรึกษาประธานคนปัจจุบัน และคนที่จะเป็นประธานคนต่อไปจะต้องดำรง

ตำแหน่งว่าที่ประธานเพื่อศึกษางานก่อนจะเข้ารับตำแหน่งประธาน การทำเช่นนี้ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีระบบและราบรื่นมากขึ้น

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยในเกษตรกรรมยั่งยืน

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงเพศ

กลุ่ม	ชาย	หญิง
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	17	25
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	60	109
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพ อิมบิอุ	13	31
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	22	15
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	17	22
รวม	331	129
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	38.97 %	61.03 %

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 202 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.03 และเป็นเพศชายจำนวน 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.97 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 331 ตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษา

กลุ่ม	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	อนุ บริ ญา	ปริญญา ตรี	ปริญญา โท	สูงกว่า ปริญญา โท	กำลัง ศึกษา	ไม่ได้รับ การ ศึกษา
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	2	14	5	16	5	-	1	-
กลุ่มผู้บริโภครที่ทำงานตามหน่วยงาน	5	9	18	118	16	-	4	-
กลุ่มผู้บริโภครที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพอิมมูโน	8	10	6	14	5	-	1	-
กลุ่มผู้บริโภครที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	2	3	2	16	7	3	-	-
กลุ่มผู้บริโภครที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	24	6	1	-	-	-	1	5
รวม	327	41	42	32	164	33	7	5
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	12.54 %	12.84 %	9.79 %	50.15 %	10.09 %	0.92 %	2.14 %	1.53 %

จากตารางที่ 2 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภครส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 164 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.15 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาที่มีจำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.84 และระดับประถมศึกษาที่มีจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.54 จากจำนวนตัวอย่าง 327 ตัวอย่าง

ตารางที่ 3 แสดงอาชีพ

กลุ่ม	รับราชการ	พนักงาน รัฐ วิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน	ค้าขาย	รับจ้าง	กำลัง ศึกษา	ไม่มีงาน ทำ
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	9	2	5	11	7	1	-
กลุ่มผู้บริโภครที่ทำงานตามหน่วยงาน	64	-	70	-	33	3	-

กลุ่ม	รับราชการ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานเอกชน	ค้าขาย	รับจ้าง	กำลังศึกษา	ไม่มีงานทำ
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพพรีเมียม	9	-	7	9	7	2	-
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	13	-	3	5	2	5	-
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	-	-	1	14	11	1	12
รวม	306	95	2	86	39	60	12
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	31.05 %	0.65 %	28.10 %	12.75 %	19.61 %	3.92 %	3.92 %

จากตารางที่ 3 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.05 รองลงมาคืออาชีพ พนักงานเอกชน มีจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.10 และอาชีพรับจ้างมีจำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.61 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 306 ตัวอย่าง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน

ตารางที่ 4 แสดงการให้ความหมายของเกษตรกรรมยั่งยืน

กลุ่ม	เป็นระบบเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ ในการผลิต เน้นความเกื้อกูลของสิ่งแวดล้อม	เป็นระบบเกษตรที่ยังคงมีการใช้สารเคมีแต่ใช้ในปริมาณที่เหมาะสม	เป็นระบบเกษตรที่ใช้สารพิษอย่างเข้มข้น
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	32	8	1
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	141	25	1
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพพรีเมียม	39	4	-

กลุ่ม	เป็นระบบเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ ในการผลิต เน้นความเกื้อกูลของสิ่งแวดล้อม	เป็นระบบเกษตรที่ยังคงมีการใช้สารเคมีแต่ใช้ในปริมาณที่เหมาะสม	เป็นระบบเกษตรที่ใช้สารพิษอย่างเข้มข้น
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	32	6	-
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	9	6	-
รวม	304	253	49
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	83.22 %	16.12 %	0.66 %

จากตารางที่ 4 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเข้าใจในความหมายของเกษตรยั่งยืนได้ถูกต้องคือให้ความหมายว่า เป็นระบบเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ ในการผลิต เน้นความเกื้อกูลของสิ่งแวดล้อม มีจำนวน 253 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.22 และให้ความหมายของเกษตรยั่งยืนว่า เป็นระบบเกษตรที่ยังคงมีการใช้สารเคมีแต่ใช้ในปริมาณที่เหมาะสม มีจำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.12 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 304 ตัวอย่าง

3. พฤติกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัย

ตารางที่ 5 แสดง การบริโภคอาหารปลอดภัย

กลุ่ม	เคยบริโภค	ไม่เคยบริโภค
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	42	1
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	151	19
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพ อิมบิญา	41	3
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	35	3
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	24	14
รวม	333	40
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	84.98 %	12.01 %

จากตารางที่ 5 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเคยบริโภคอาหารปลอดภัยพิช มีจำนวน 293 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.98 และไม่เคยบริโภคอาหารปลอดภัยพิชมีจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.01 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 333 ตัวอย่าง

ตารางที่ 6 แสดง ความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดภัยพิช

กลุ่ม	บริโภคทุก วัน	บริโภค 2-3 วัน: สัปดาห์	บริโภค 4-5 วัน : สัปดาห์	บริโภค 6 วัน : สัปดาห์	น้อยกว่า 8 วันใน 1 เดือน
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	16	11	5	3	6
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	18	41	18	7	67
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพอิมบิอุ	11	15	10	3	2
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	6	9	4	1	15
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	-	-	-	-	10
รวม	278	51	76	14	100
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	18.34 %	27.34 %	13.31 %	5.04 %	35.97 %

จากตารางที่ 6 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่จะบริโภคอาหารปลอดภัยพิช น้อยกว่า 8 วันใน 1 เดือน มีจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.97 รองลงมาคือบริโภค 2-3 วัน ต่อ 1 สัปดาห์ มีจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.34 และ บริโภคทุกวันมีจำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.34 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 278 ตัวอย่าง

ตารางที่ 7 แสดงความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยพิช

กลุ่ม	มีความคิดว่าอาหารปลอดภัยพิชไม่ต่างจากอาหารทั่วไป	มีราคาแพง	หาซื้อยาก	ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง	ยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งจำหน่าย	ยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยพิช	การบรรจุหีบห่อไม่ได้มาตรฐานและไม่สวยงาม	ไม่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพเช่นอย. หรือมาตรฐานอื่น ๆ ที่น่าเชื่อถือ
กลุ่มที่เป็นสมาชิก	-	16	21	25	14	6	3	16

องค์กรด้าน สุขภาพ								
กลุ่มผู้ บริโภคที่ ทำงาน ตามหน่วย งาน	16	76	97	95	75	25	13	74
กลุ่มผู้ บริโภคที่ เป็นลูกค้า ศูนย์สินค้า เพื่อสุขภาพ อิม มูญ	-	15	20	25	8	4	5	17
กลุ่มผู้ บริโภคที่ อาศัยอยู่ ในบ้านจัด สรร	-	12	23	25	16	6	3	22
กลุ่มผู้ บริโภคที่ อาศัยอยู่ ในชุมชน แออัด	-	17	10	6	-	2	-	-
รวม 808	16	136	171	176	113	43	24	129
คิดเป็น เปอร์เซ็นต์	1.98 %	16.83 %	21.16 %	21.78 %	13.99 %	5.32 %	2.97 %	15.97 %

จากตารางที่ 7 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยว่า มีผลผลิตไม่ต่อเนื่องโดยให้คะแนน 176 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.78 รองลงมาคือคือ หาซื้อยาก มีคะแนน 171 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.16 และมีราคาแพงมีคะแนน 136 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.83 จากคะแนนทั้งหมด 808 คะแนน

ตารางที่ 8 แสดงระดับความมั่นใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยพิษ

กลุ่ม	มาก	ปานกลาง	น้อย
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	1	27	15
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	11	124	35
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพ อิมบิญา	11	26	7
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	1	12	12
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	6	19	11
รวม	318	30	208
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	9.43 %	65.41 %	25.16 %

จากตารางที่ 8 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภครส่วนใหญ่มีความมั่นใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยพิษอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 208 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.41 รองลงมาคืออยู่ในระดับน้อย มีจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.16 และอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.43 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 318 ราย

ตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ทำให้เกิดความมั่นใจในอาหารปลอดภัยพิษ

กลุ่ม	มีตราที่น่าเชื่อถือ	การโฆษณาขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษ	ได้เข้าไปดูแหล่งผลิต	มีผู้ผลิตจำหน่ายโดยตรง	จาก การบอกเล่า
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	19	17	16	11	3
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	56	70	39	54	9
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพอิมบิญา	12	10	21	11	1
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	19	21	6	13	1

กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	8	3	21	3	2
รวม	446	114	121	103	92
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	25.56 %	27.13 %	23.09 %	20.63 %	3.59 %

จากตารางที่ 9 แสดงว่าปัจจัยที่ทำให้ผู้บริโภคส่วนใหญ่เกิดความมั่นใจในอาหารปลอดภัยคือ การโฆษณาขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัย โดยให้คะแนน 121 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 27.13 รองลงมาคือ การมีตราที่น่าเชื่อถือ มีคะแนน 114 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 25.56 และการได้เข้าไปดูแหล่งผลิต มีคะแนน 103 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 23.56 จากคะแนนทั้งหมด 446 คะแนน

4. ความสำคัญของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 10 แสดงการรู้จักชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่ม	ไม่รู้จัก	รู้จัก
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	26	16
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	37	129
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพอิมบูนู	21	21
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	32	6
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	33	5
รวม	326	177
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	45.71 %	54.29 %

จากตารางที่ 10 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่รู้จักชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวน 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.29 และไม่เคยรู้จัก มีจำนวน 149 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.71 จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 326 ตัวอย่าง

ตารางที่ 11 แสดงความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามต่อชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่ม	เผยแพร่จดหมายข่าว	มีกิจกรรมประจำทุกอาทิตย์	การจัดทัวร์เพื่อเยี่ยมชมไร่นาของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ	เปิดร้านจำหน่ายอาหารปลอดสารพิษ	รณรงค์ผู้ผลิต-ผู้บริโภคให้ลด ละ เลิก ใช้บริโภค สารพิษ	รณรงค์ให้รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอดสารพิษให้มากขึ้น
กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ	21	10	15	22	28	32
กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน	83	33	56	116	96	77
กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพอิมบิอุ	15	7	11	11	13	14
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในบ้านจัดสรร	24	7	12	28	21	29
กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด	4	-	5	-	13	9
รวม	812	147	99	177	171	161
คิดเป็นเปอร์เซ็นต์	18.10 %	7.02 %	12.19 %	21.80 %	21.06 %	19.83 %

จากตารางที่ 11 แสดงว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความต้องการให้ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่ เปิดร้านจำหน่ายอาหารปลอดสารพิษ มีคะแนน 177 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.80 รองลงมาคือ รณรงค์ให้ผู้ผลิต ลด ละ เลิก ใช้ บริโภคสารพิษ มีคะแนน 171 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.06 และรณรงค์ให้รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษให้มากขึ้น มีคะแนน 161 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 19.83 จากคะแนนทั้งหมด 812 คะแนน

ตอนที่ 3 สถานภาพ และบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย จังหวัด เชียงใหม่

ความเป็นมา

ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย เป็นองค์กรภาคประชาชนที่ดำเนินกิจกรรม ธารรงค์ เผยแพร่ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความรู้ ความเข้าใจ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการบริโภค หันมา สนับสนุนกระบวนการผู้ผลิต ผู้บริโภคเกษตรกรรมทางเลือก

ในช่วงก่อนการจัดตั้งชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย กระแสการธารรงค์เผยแพร่แนว คิดเรื่องอาหารปลอดภัย เริ่มต้นอย่างจริงจัง เมื่อได้เกิดองค์กรพัฒนาเอกชน เมื่อปี พ.ศ. 2536 ภายใต้ชื่อ โครงการเผยแพร่และพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต – ผู้บริโภคพืชผักปลอดภัยภาคเหนือ ตอนบน มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่แม่บ้าน เกษตรกร ผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง ของจังหวัดเชียงใหม่

องค์กรดังกล่าวมีกระบวนการดำเนินงานเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ให้กลุ่มเป้าหมายตระหนักในวิกฤติปัญหา
2. ให้กลุ่มเป้าหมายปฏิบัติการ
3. กลุ่มเป้าหมายขยายผล
4. จัดตั้งองค์กร
5. สร้างเครือข่ายองค์กร

วัตถุประสงค์ของชมรม

1. ส่งเสริมให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปได้บริโภคผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
2. สนับสนุนและส่งเสริมผู้ผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น ไม่ให้ใช้สารเคมีและสารพิษ
3. จัดให้มีการอบรม บรรยายพิเศษ และสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่สมาชิก และบุคคลทั่วไป
4. ประสานการปฏิบัติกับส่วนราชการ องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นโยบายของ ชมรมฯ บรรลุวัตถุประสงค์
5. สามารถออกหนังสือรับรองหรือออกตราเครื่องหมายของชมรม เพื่อประกันความปลอดภัยแก่ผู้บริโภคและเพื่อสนับสนุนผู้ผลิต
6. ขยายจำนวนสมาชิกให้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการถ่วงดุลการใช้สารเคมีและสารพิษ
7. ไม่เกี่ยวข้องกับการเองและกลุ่มผลประโยชน์ที่ทำให้เสียรูปแบบของประชาธิปไตย

สรุปบทเรียนของชมรมในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541

จุดอ่อน

1. กรรมการส่วนใหญ่มีงานประจำอยู่แล้ว การทำงานให้ชมรมฯ จึงไม่เต็มที่ ไม่ต่อเนื่อง และไม่สามารถทุ่มเทให้กับชมรมฯ ได้
2. โครงสร้างของชมรมฯ มีคนที่ทำงานหลายบทบาท ซ้ำซ้อนกัน
3. ขาดสิ่งเชื่อมโยงระหว่างกรรมการกับกรรมการ กรรมการกับสมาชิก และสมาชิกกับสมาชิก
4. กรรมการมีความคาดหวังกับชมรมฯ มากเกินไป เมื่อทำงานไม่ได้ตามเป้าหมาย ก็เกิดความท้อแท้

จุดแข็ง

1. สามารถเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ สามารถประสานได้ดีในเชิงกลไก
2. สามารถขยายฐานสมาชิกได้ดีตามวิถีธรรมชาติ

ทิศทาง

1. การมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นที่สนใจของสมาชิก
2. เน้นคุณภาพของกิจกรรมแทนปริมาณ
3. การปรับโครงสร้างของชมรมฯ ให้ตอบสนองเพียงพอาน

จากการศึกษาวิจัยทางคณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสถานภาพของสมาชิกและกรรมการของชมรมฯ อีกครั้ง โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลดังกล่าวกับสมาชิกและกรรมการของชมรมฯ จำนวน 48 ราย จากการสำรวจข้อมูลการศึกษาชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ ทำให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์และบทบาทของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ

ตารางที่ 1 เพศ

เพศ	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ชาย	23	47.92%
หญิง	25	52.08%
รวม	48	100

จากตารางที่ 1 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.08 รองลงมาคือเป็นเพศชายมีจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.92 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 48 ราย

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ประถมศึกษา	5	10.42%
มัธยมศึกษา	6	12.50%
อนุปริญญา	3	6.25%
ปริญญาตรี	18	37.5%
ปริญญาโท	12	25%
สูงกว่าปริญญาโท	3	6.25%
ไม่ออกความคิดเห็น	1	2.08%
รวม	48	100

จากตารางที่ 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีมีจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาคือระดับปริญญาโทมีจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 25 และระดับมัศึกษามีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

บทบาทการเข้าร่วมกิจกรรมของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย

สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยทั้งหมด จะเป็นผู้ได้รับจดหมายข่าว บางรายเข้าร่วมเป็นกรรมการ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชมรมฯ เป็นผู้จัดในจำนวนทั้งหมด 40 ราย เข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 จำนวน 11 ราย ในปี พ.ศ. 2537 จำนวน 8 ราย ปี พ.ศ. 2538 – พ.ศ.2542 เข้าร่วมจำนวน 8,6,6,5 และ 1 รายตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงสุขภาพของสมาชิกชมรมในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

สุขภาพ	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
แข็งแรงดีไม่เคยไปหาหมอเลย	13	27.08%
แข็งแรงพอให้เคยไปหาหมอบางครั้ง	26	54.17%
ไม่แข็งแรงเท่าที่ควร	6	12.5%
เจ็บป่วยเป็นประจำ	3	6.25%
รวม	48	100

จากตารางที่ 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสุขภาพแข็งแรงพอใช้เคยไปหาหมอบางครั้งมีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.17 รองลงมาคือแข็งแรงดีมาไม่เคยไปหาหมอเลยมีจำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.08 และไม่แข็งแรงเท่าที่ควรมีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.50 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน

ตารางที่ 4 แสดงการได้ยีนคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนของสมาชิก

	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
เคยได้ยิน	45	93.75%
ไม่เคยได้ยิน	3	6.25%
รวม	48	100

จากตารางที่ 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนมีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 93.75 และไม่เคยได้ยินคิดเป็นร้อยละ 6.25 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

การให้ความหมายของสมาชิกเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืนของสมาชิก

ความหมายของเกษตรกรรมที่สมาชิกเข้าใจแยกได้ดังนี้

ปุ๋ยเคมี/สารเคมี

ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีใด ๆ มี 1 รายที่ตอบว่ามีการใช้สารเคมีน้อยที่สุด หรือไม่ใช้เลย ลดการใช้สารแปลกปลอม มีการทดแทน ปุ๋ยเคมี และสารเคมีด้วยปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และใช้วิธีชีวภาพและสมุนไพรในการกำจัดศัตรูพืช

ความเกื้อกูลของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่าเกษตรกรรมยั่งยืน ที่มีความสัมพันธ์อยู่กับธรรมชาติ การทำเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นไปตามหลักธรรมชาติ เลียนแบบธรรมชาติมากที่สุด เน้นระบบดั้งเดิม เป็นระบบนิเวศตามธรรมชาติที่มีอยู่ในเกื้อกูลกัน ปลูกโดยวิธีการทางธรรมชาติ เป็นระบบเกษตรกรรมที่เอื้ออาทรต่อมนุษย์และธรรมชาติ มีการรักษาสมดุลในธรรมชาติ การทำการเกษตรที่เน้นการพึ่งตนเอง สอดคล้องกับธรรมชาติและมีความหลากหลาย เป็นระบบเกษตรที่ไม่ทำลายและสร้างปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม

สุขภาพของผู้ผลิต – ผู้บริโภค

ผู้ตอบแบบสอบถามได้กล่าวถึงประเด็นความหมายของเกษตรกรรมยั่งยืน ที่มีผลต่อสุขภาพของผู้ผลิต ผู้บริโภค โดยให้ความหมายที่เพิ่มเติมไปจากประเด็นด้านความเกื้อกูลของ

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นระบบเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ จึงไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อเกษตรกร ระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทำให้มีอาหารที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสุขภาพที่ดี และอายุยืนยาว

ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามได้กล่าวถึงเกษตรกรรมยั่งยืนว่า เป็นระบบการเกษตรที่พึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรไม่เป็นหนี้สิน

ตารางที่ 5 แสดงการให้ความสำคัญของเกษตรกรรมยั่งยืนต่อผู้บริโภค

ความสำคัญของเกษตรกรรมยั่งยืน	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ไม่มีความสำคัญต่อผู้บริโภค	-	-
มีความสำคัญต่อผู้บริโภคมาก เพราะช่วยให้ผู้บริโภคมีอาหารที่ปลอดภัยบริโภคและช่วยเกษตรกรและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ	46	90.20%
อื่น ๆ	3	5.88%
ไม่ออกความคิดเห็น	2	3.92%
รวม	51	100

จากตารางที่ 5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเกษตรกรรมยั่งยืน มีความสำคัญต่อผู้บริโภคมากเพราะช่วยให้ผู้บริโภคมีอาหารที่ปลอดภัยบริโภคและช่วยเกษตรกรและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.20 และได้แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม จำนวน 3 ราย โดยแสดงความคิดเห็นดังนี้

- มีความสำคัญในด้านการสร้างความมั่นคงทั้งทางด้านตลาด การผลิตและเศรษฐกิจ
- ช่วยพัฒนาเผ่าพันธุ์มนุษย์ให้สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น
- ช่วยลดต้นทุนการผลิตและต้นทุนทางสังคม (ค่ารักษาพยาบาลของผู้บริโภคในระยะยาว)

และมีผู้ไม่แสดงความคิดเห็นจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.92 จากจำนวนตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

ตารางที่ 6 แสดงความเข้าใจและการได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืน

	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
น้อยกว่า 5 % ที่เคยได้ยินและเข้าใจ	9	18.75%
ระหว่าง 5-10% ที่เคยได้ยินและเข้าใจ	8	16.67%
ระหว่าง 10-20% ที่เคยได้ยินและเข้าใจ	14	29.17%
ระหว่าง 20-50% ที่เคยได้ยินและเข้าใจ	11	22.92%
มากกว่า 50% ที่เคยได้ยินและเข้าใจ	4	8.33%
ไม่ออกความคิดเห็น	2	4.16%
รวม	48	100

จากตารางที่ 6 แสดงว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีความเข้าใจและเคยได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนอยู่ระหว่าง 10-20% มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.17 รองลงมาคืออยู่ระหว่าง 20-50 % คิดเป็นร้อยละ 22.92 และน้อยกว่า 5 % มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.75 จากจำนวนตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นของเกษตรกรรมยั่งยืนว่าเป็นทางออกให้กับเกษตรกรทั้งสังคมได้หรือไม่

	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
มั่นใจมากกว่าเป็นทางออกได้แน่นอน	32	58.18%
ไม่ค่อยจะมั่นใจว่าเป็นทางออกได้แน่นอน	16	29.10%
ไม่เชื่อเลยว่าเป็นทางออก	-	-
อื่น ๆ	7	12.72%
รวม	55	100

จากตารางที่ 7 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความมั่นใจมากกว่าเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นทางออกให้กับเกษตรกรรวมทั้งสังคม มีจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.10 รองลงมาคือไม่ค่อยมั่นใจว่าเป็นทางออกได้แน่นอนมีจำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.10 และมีสมาชิกแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม จำนวน 6 ราย มีดังนี้

1. เป็นทางออกได้แน่นอนแต่ไม่ทั้งหมด
2. เป็นทางออกได้แน่นอนแต่ควรมีปฏิสัมพันธ์มากกว่านี้
3. มั่นใจว่าจะมีประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. น่าจะเป็นทางออกได้หากสามารถผลิตได้มากเพียงพอกับการจำหน่ายตามคำสั่งซื้อ
5. ไม่มั่นใจว่าเป็นทางออกได้แน่นอน เนื่องจากความเคยชินในการใช้สารเคมี ที่ทำให้ได้ผลเร็วในการเพิ่มผลผลิต
6. เป็นทางออกได้แน่นอนแต่ต้องให้เวลาการเปลี่ยนความคิด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภค

ตารางที่ 8 แสดงความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดสารพิษของสมาชิก

	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
ทุกมือทุกวัน	5	10.42%
บริโภคสัปดาห์ละน้อยกว่า 10 มือ (น้อยกว่า 50%)	8	16.66%
บริโภคสัปดาห์ละน้อยกว่า 10 มือ (มากกว่า 50%)	12	25%
บริโภคเท่าที่หาซื้อได้	23	47.92%
ไม่บริโภคอาหารปลอดสารพิษ/อาหารเพื่อสุขภาพเลย	-	-
รวม	48	100

จากตารางที่ 8 แสดงว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคอาหารปลอดสารพิษเท่าที่หาซื้อได้มีจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.92 รองลงมาคือบริโภคสัปดาห์ละมากกว่า 10 มือ (มากกว่า 50 %) และบริโภคน้อยกว่า 10 มือ (น้อยกว่า 50 %) คิดร้อยละ 16.66 จากจำนวนตัวอย่าง 48 ตัวอย่าง

ปัญหาในด้านอาหารที่สมาชิกบริโภคและแนวทางแก้ไข โดยแยกได้ 3 ประเด็น คือ

1. ความมั่นใจในผลิตผล

สภาพปัญหา

เป็นการให้ความสำคัญกับปัญหาความไม่มั่นใจในผลิตผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกให้ความสำคัญของปัญหานี้เป็นอันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ปัญหาของผู้บริโภคที่สำคัญคือ ความไม่มั่นใจในคุณภาพของอาหาร แม้กระทั่งอาหารที่ระบุว่าปลอดสารพิษหรือปลอดภัยจากสารพิษ ที่เป็นทั้งพืช ผัก เนื้อ

สัตว์ อาหารแปรรูป รวมถึงไม่แน่ใจว่าอาหารนั้นมีความสะอาดจากการปรุงของผู้ปรุงอาหารหรือไม่

แนวทางแก้ไข

ด้านผู้บริโภค

- การเลือกซื้ออาหารที่มั่นใจว่าปลอดสารพิษจริง หรืออาหารพื้นบ้าน
- การสร้างอาหารจะต้องล้างให้สะอาด
- รับประทานให้น้อยลง หลีกเลี่ยงการบริโภคสัตว์ใหญ่ สัตว์ปีก อาหารขยะ
- ประกอบอาหารเอง

ด้านมาตรฐานของรัฐ

- ต้องมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราสม่ำเสมอ มีความต่อเนื่องและประกาศให้ประชาชนทราบ
- มีหน่วยงานของรัฐเข้ามารับประกันฉลากสินค้า
- มีกฎหมายควบคุมการนำเข้าสารเคมี

การเผยแพร่รณรงค์

- รณรงค์ให้ลดการใช้สารพิษหรือให้อย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ให้การศึกษาแก่เกษตรกร ประชาชน พ่อค้า แม่ค้า ถึงพิษภัยและโทษของสารพิษ

2. ปัญหาสถานที่จำหน่าย

สภาพปัญหา

ผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึงปัญหาของสถานที่จำหน่ายอาหารปลอดสารพิษพบว่าไม่มีความสะดวกในการหาซื้อ และไม่กระจายที่จำหน่ายตามจุดต่าง ๆ ขาดแคลนแหล่งซื้อ ผู้บริโภคอยู่ไกลจากแหล่งจำหน่าย

แนวทางแก้ไข

- มีการจัดตลาดนัดให้มีหลายแห่ง ขยายตลาด
- จัดศูนย์จำหน่ายสินค้า
- เพิ่มการจำหน่ายของตลาดนัดเป็น 2 วัน/ สัปดาห์ หรือมากกว่านี้
- ขยายการผลิตให้มีปริมาณมากขึ้น โดยให้หน่วยงานรัฐ/เอกชน ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษผักอย่างกว้างขวาง
- จัดช่องทางจำหน่ายแบบ ขายตรง

3. ปัญหาอื่น ๆ

สภาพปัญหา

ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่มีประเด็นที่กระจาย เรื่องราคาของพืชผักและอาหารปลอดภัย พืชมีราคาแพง ความไม่ซื่อสัตย์ของผู้ประกอบการ การละลายของหน่วยงานรัฐที่ไม่เข้มงวดกับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน การเอาตัวเอาเปรียบผู้บริโภค

แนวทางแก้ไขปัญหา

- ภาครัฐต้องให้ความจริงจังมาแก้ไขปัญหารณรงค์ให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน สนับสนุนเงินทุนแก่องค์กรประชาชน
- ขยายการผลิตเพื่อให้มีปริมาณมาก และราคาถูกลง พยายามลดต้นทุนสินค้า
- พยายามปลูกพืชผักตนเอง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพืช

ตารางที่ 9 แสดงลำดับความสำคัญเกี่ยวกับการเผยแพร่รณรงค์ในเรื่องต่าง ๆ ของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพืช

ระดับความต้องการ	อันดับระดับคะแนน									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. เกษตรกร	<u>16</u>	5	8	5	4	1	1	1	-	11
2. แม่ค้า/พ่อค้า	1	<u>17</u>	1	4	4	3	2	5	2	2
3. แม่บ้าน	11	3	<u>12</u>	8	4	2	1	1	-	1
4. ครู/อาจารย์	6	4	4	<u>8</u>	9	1	4	-	1	1
5. นักเรียน	4	6	3	4	<u>8</u>	6	3	2	1	5
6. หน่วยงานราชการ	1	1	2	-	1	<u>12</u>	6	10	4	2
7. นักศึกษา	1	4	6	5	2	6	<u>8</u>	1	4	2
8. หน่วยงานภาคเอกชน	-	-	-	2	1	6	6	<u>10</u>	12	1
9. ร้านอาหาร	1	4	5	5	3	1	7	6	<u>8</u>	1
10. ทุกคน	5	-	3	-	5	1	-	3	4	<u>16</u>

จะเห็นได้ว่ากลุ่มเป้าหมายที่สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพืช เห็นว่าควรมีการเผยแพร่รณรงค์ในเรื่องอาหารปลอดภัยพืช โดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

อันดับที่ 1 คือ กลุ่มเกษตรกร โดยสมาชิก ลงความเห็นเป็นอันดับ 1 มากที่สุด

จำนวน 16 ราย

อันดับที่ 2 คือ กลุ่มพ่อค้า/แม่ค้า โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับ 2 มากที่สุด

จำนวน 17 ราย

อันดับที่ 3 คือ กลุ่มแม่บ้าน โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับที่ 3 มากที่สุด จำนวน

12 ราย

อันดับที่ 4 คือ กลุ่มครู/อาจารย์ และกลุ่มนักเรียน โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับที่ มากที่สุด จำนวน 8 รายเท่ากัน

อันดับที่ 5 คือ กลุ่มหน่วยงานราชการ โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับที่ 5 มากที่สุด

จำนวน 12 ราย

อันดับที่ 6 คือ กลุ่มนักศึกษา โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับ 6 มากที่สุด จำนวน 8

ราย

อันดับที่ 7 คือ กลุ่มหน่วยงานภาคเอกชน โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับ 7 มากที่

สุดจำนวน 10 ราย

อันดับที่ 8 คือ กลุ่มร้านอาหาร โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับที่ 8 มากที่สุด จำนวน

8 ราย

อันดับที่ 9 คือ ทุกคน โดยสมาชิกลงความเห็นให้เป็นอันดับที่ 10 มากที่สุด จำนวน 16

ราย

กลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ที่สมาชิกต้องการให้มีการรณรงค์เผยแพร่ คือ กลุ่มพระภิกษุสงฆ์

สามเณร และชาวเขา

ตารางที่ 10 แสดงลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่ควรทำการรณรงค์เผยแพร่

สื่อ	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
การประชุม/สัมมนา	7	11.11%
วิทยุ	8	12.70%
หนังสือพิมพ์	18	28.57%
โทรทัศน์	12	19.05%
จดหมายข่าว	10	15.87%
นิตยสารและวารสาร	8	12.70%
รวม	63	100

จะเห็นได้ว่าสมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยฯ ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ บ่อยที่สุด โดยเรียงอันดับได้ดังนี้

- อันดับที่ 1 คือ จากสื่อหนังสือพิมพ์ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57
- อันดับที่ 2 คือ จากสื่อโทรทัศน์ จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.05
- อันดับที่ 3 คือ จากสื่อจดหมายข่าว จำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 15.87
- อันดับที่ 4 คือ จากสื่อวิทยุและนิตยสาร วารสาร จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.70
- อันดับที่ 5 คือ จากการประชุมสัมมนา จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.11

ตารางที่ 11 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่สมาชิกของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย พืชเห็นว่าควรใช้ในการรณรงค์เผยแพร่

สื่อ	จำนวน	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์
จัดประชุม	25	16.23%
จัดทำจดหมาย	27	17.53%
สื่อวิทยุ	33	21.43%
สื่อโทรทัศน์	35	22.73%
หนังสือพิมพ์	32	20.78%
อื่น ๆ	2	1.30%
รวม	154	100

จะเห็นได้ว่า สื่อที่สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย พืช เห็นว่าควรนำไปใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าว โดยเรียงลำดับตามความต้องการได้ดังต่อไปนี้

- อันดับที่ 1 คือ สื่อทางโทรทัศน์ จำนวน 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 22.73
- อันดับที่ 2 คือ สื่อทางวิทยุ จำนวน 33 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 21.43
- อันดับที่ 3 คือ สื่อทางหนังสือพิมพ์ จำนวน 32 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.78
- อันดับที่ 4 คือ สื่อทางจดหมายข่าว จำนวน 27 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.53
- อันดับที่ 5 คือ สื่อทางการจัดประชุม จำนวน 25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.23

สื่ออื่น ๆ ที่สมาชิกเห็นว่าควรใช้ในการรณรงค์เผยแพร่คือ สื่อทาง Internet และการทำหนังสือเผยแพร่ความรู้จำหน่าย

ตารางที่ 12 แสดงปัจจัยที่สมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษเห็นทำให้ชมรมมีความเข้มแข็ง

ปัจจัย	ระดับคะแนนและระดับความสำคัญ					
	1	2	3	4	5	6
มีผู้นำองค์กรที่เข้มแข็ง	18	4	5	4	4	1
มีกรรมการที่เข้มแข็ง	4	18	5	3	3	1
มีกิจกรรมต่อเนื่อง	7	4	13	10	3	1
มีสมาชิกมาก	5	7	3	10	3	4
มีเงินทุนมาก	3	3	7	3	10	5
มีกฎระเบียบ	1	-	3	2	8	14

จะเห็นได้ว่าสมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษมีความเห็นว่าปัจจัยที่จะทำให้ชมรมเกิดความเข้มแข็งคือ

อันดับที่ 1 คือ มีผู้นำที่เข้มแข็ง โดยสมาชิกให้เป็นอันดับ 1 มากที่สุด จำนวน 18 คะแนน

อันดับที่ 2 คือ มีกรรมการที่เข้มแข็ง โดยสมาชิกให้เป็นอันดับที่ 2 มากที่สุด จำนวน 18

คะแนน

อันดับที่ 3 คือ มีกิจกรรมต่อเนื่อง โดยสมาชิกให้เป็นอันดับที่ 3 มากที่สุด จำนวน 13

คะแนน

อันดับที่ 4 คือ มีสมาชิกมาก โดยสมาชิกให้เป็นอันดับที่ 4 มากที่สุด จำนวน 10 คะแนน

อันดับที่ 5 คือ มีเงินทุนมาก โดยสมาชิกให้เป็นอันดับที่ 5 มากที่สุด จำนวน 10 คะแนน

อันดับที่ 6 คือ มีกฎระเบียบ โดยสมาชิกให้เป็นอันดับที่ 6 มากที่สุด จำนวน 14 คะแนน

ข้อเสนอแนะของสมาชิกเกี่ยวกับกิจกรรมและรูปแบบของกิจกรรมที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ

ด้านการผลิต

- แนะนำการปลูกผักแบบปลอดภัยพิษแก่แม่บ้าน หรือชาวบ้านที่ปลูกไว้รับประทานเอง
- แนะนำแหล่งผลิตแก่ผู้บริโภค
- เน้นคนรุ่นใหม่มาทำงานกับชุมชน
- ให้ข้อมูลและเงินทุนแก่เกษตรกร

ด้านการบริโภค

- แบ่งกลุ่มผู้บริโภคเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักเพื่อเป็นแกนนำ

- จัดสอนวิธีการประกอบอาหาร
- จัดผู้บริโภคเยี่ยมชมสวนของผู้ผลิต

ด้านการตลาดและมาตรฐาน

- ทำระบบการจำหน่ายแบบขายตรง
- มีร้านอาหารปลอดสารพิษที่หลากหลาย
- กระจายแหล่งจำหน่าย
- มีตรารับรอง
- ตรวจสอบสารพิษในพืชผัก ควบคุมคุณภาพ
- จำหน่ายผลผลิตในโรงเรียน
- ประกวดร้านค้า ให้ได้มาตรฐานของชมรม
- จัดตลาดนัด ขายอาหารปลอดสารพิษทั้งแห้ง สด และสำเร็จรูป
- จัดตั้งสหกรณ์ผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ
- ควบคุมไม่ให้สินค้ามีราคาแพงเกินไป
- ขายผักปลอดสารพิษในตลาดสดสัปดาห์ละ 1 วัน และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์

ด้านการรณรงค์เผยแพร่

- ใช้วิทยากรเผยแพร่กับกลุ่มเดิม
- จัดประชุมสัมมนา/เสวนา
- แจกใบปลิวในสถานที่ต่าง ๆ
- จัดให้มีการศึกษาให้ความรู้โดยประสานกับองค์กรของรัฐและเอกชน
- เสนอข่าวสารทางสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์
- ทำป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์
- แนะนำนักวิชาการหรือผู้ที่เคยประสบกับปัญหาจากสารพิษ มาเป็นวิทยากรเผยแพร่เรื่องสุขภาพ
- หาตัวอย่างของหมู่บ้านปลอดสารพิษ ถ่ายทำออกรายการโทรทัศน์
- จัดพิมพ์โปสเตอร์ รณรงค์การบริโภคอาหารปลอดสารพิษ
- จัดทำจดหมาย
- สัมภาษณ์ทางวิทยุ แจ้งข่าวสารแก่ประชาชนมีส่วนร่วมกับทางรายการ

ตอนที่ 4 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคและวิธีการรณรงค์เผยแพร่ การสร้างกระบวนการรณรงค์ที่น่าจะเหมาะสม

จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหน้านั้น ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษ เป็นการนำเสนอภาพรวมของการดำเนินงาน เป้าหมาย ทิศทาง รูปแบบการรณรงค์ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่มีต่อชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษ เพื่อวางแผนการดำเนินงานของชมรมฯ ต่อไป ซึ่งจากการประชุมได้มีการสะท้อนภาพชมรมฯ ดังนี้

สภาพปัญหาที่ทำให้ชมรมไม่เกิดความเข้มแข็ง

ได้มีการระดมความคิดเห็นโดยใช้เครื่องมือ "ต้นไม้แห่งปัญหา" ซึ่งจากการให้คะแนนของผู้เข้าร่วมพบว่า ตัวองค์กรเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ที่จะเป็นตัวชี้วัดว่าองค์กรจะเข้มแข็งหรือไม่ รองลงมาคือ ปัจจัยภายนอกที่แวดล้อม ได้แก่ ทักษะคติของผู้บริโภค ที่มีกระแสการบริโภคครอบงำ

ประเด็นที่ทางผู้เข้าร่วมอยากให้มีการแก้ปัญหามากที่สุดคือ

อันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วม / แนวคิด / เป้าหมาย เช่น

- ขาดความชัดเจน
- การเชื่อมโยงความคิด
- ขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- ขาดการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต-ผู้บริโภค
- โครงการชมรมฯ ไม่เอื้อ
- ไม่มีศูนย์กลาง
- ขาดเจ้าหน้าที่เต็มเวลา
- ขาดกระบวนการติดตามงาน
- เงินลงทุน และตลาดไม่แน่นอน

อันดับที่ 2 ทักษะคติของผู้บริโภค

- ไม่ตระหนักในพิษของอาหาร
- กระแสบริโภคนิยม
- ทักษะคติของผู้บริโภค
- ไม่ชอบผักพื้นบ้าน นิยมผักจีน
- ไม่แสวงหาอาหารที่ปลอดภัย

อันดับที่ 3 อื่น ๆ

- คนรู้จักชมรมน้อย
- กลุ่มย่อยไม่เกิด

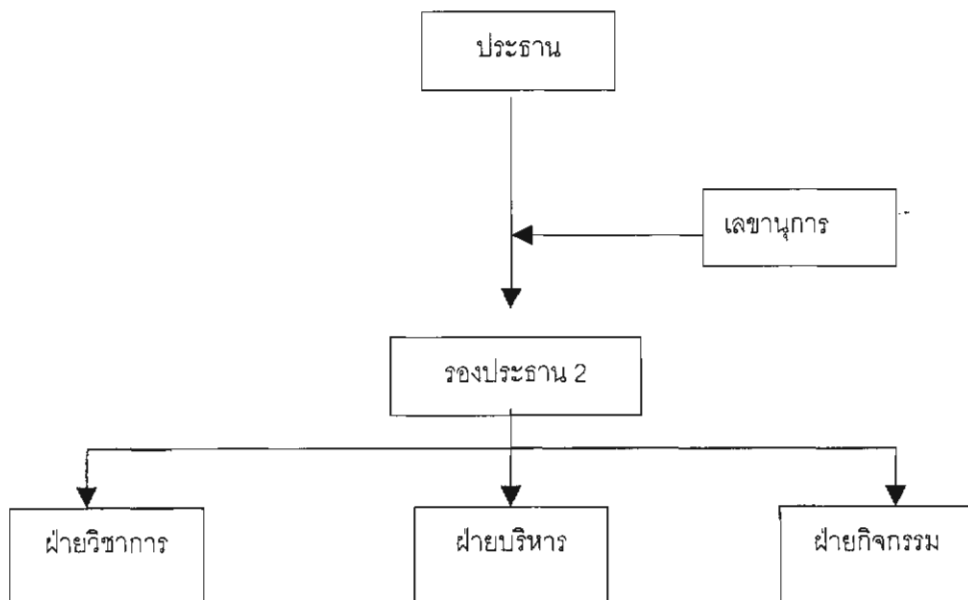
- บทบาทต่อสถานการณ์ปัจจุบันค่อนข้างน้อย
- มีเวทีแต่ดึงดูดคนได้น้อย
- ยังมีการเรียกร้องบริโภคผักจีนอยู่มาก

แนวคิดขององค์กร (3 ปีข้างหน้า)

องค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัยเป็นองค์กรที่เข้มแข็ง และเกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ภายใต้ความร่วมมือกันเป็นเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ผลิต ผู้บริโภคในจังหวัด เชียงใหม่ ผู้บริโภคที่สุขภาพที่ดี มีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติและพฤติกรรมที่ถูกต้อง ในการบริโภคอาหารปลอดภัย รวมทั้งมีการรณรงค์ทางนโยบายร่วมกันเพื่อให้สารพิษในอาหารลดลง วัตถุประสงค์

1. การให้มีผลผลิตที่ปลอดภัยแก่ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจ ในการผลิตปลอดภัยของกลุ่มผู้ผลิต
2. พัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เกิดข้อมูลที่ต้องการ
3. รณรงค์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร แนวทางที่ดีแก่ผู้บริโภคและผู้ผลิต
4. เพื่อเกิดความเชื่อมโยง เกื้อหนุนกันระหว่างผู้บริโภคและผู้ผลิตและเครือข่ายอื่น ๆ
5. ผลักดันให้ส่วนราชการมีบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนกระบวนการของกลุ่ม ผู้ผลิตอาหารปลอดภัยให้มากขึ้น

โครงสร้างของชมรม

-วิจัย

- ข้อมูล/วิเคราะห์สถานการณ์

- การเงิน

- การประชาสัมพันธ์

- ระดมทุน

- เผยแพร่รณรงค์

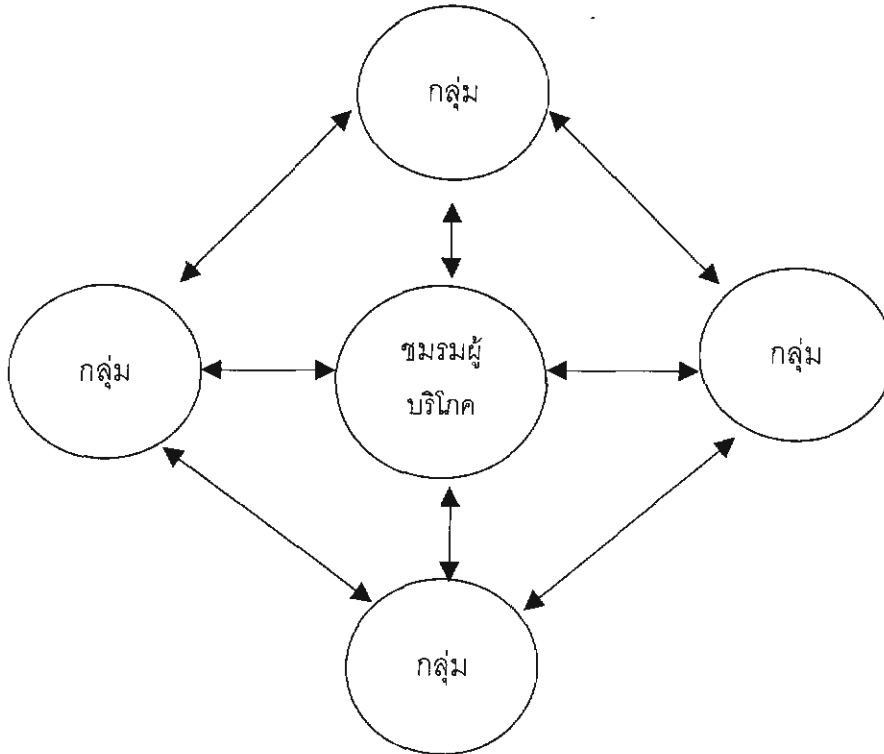
- ตลาด

- ขยายเครือข่าย

แนวคิดการจัดรูปองค์กรผู้บริโภคที่น่าจะเหมาะสม

โดยสร้างความเข้มแข็งกับกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน แล้วค่อยทำเป็นเครือข่าย

ชมรมฯ จะเข้าไปเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ให้เกิดกลุ่มที่มีเป้าหมายเดียวกัน แต่ละกลุ่มจะจัดตั้งและเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างเป็นอิสระ โดยมีได้ขึ้นอยู่กับชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยพิษอย่างไร ในท้ายที่สุดก็จะประสานงานเป็นเครือข่ายผู้บริโภคด้วยกัน โดยใช้ลักษณะรูปแบบองค์กรแบบเครือข่ายองค์กร

แผนการดำเนินงาน

ได้มีการแบ่งแผนการดำเนินงานออกเป็น 6 แผน คือ

1. แผนการตลาดให้กับผู้ผลิตและสร้างแหล่งซื้อสำหรับผู้บริโภค
  - 1.1 กระจายหาจุดจำหน่ายให้ทั่วถึง ตามชุมชน ห้างสรรพสินค้า โรงแรม หน่วยงาน
  - 1.2 ขยายตลาดสู่อำเภอรอบนอก
  - 1.3 ให้สื่อวิทยุหรือหนังสือพิมพ์ เชิญชวนให้ผู้ที่มีความประสงค์จะบริโภคอาหารปลอดภัยพิษอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด ทางชมรมรวบรวมจำนวนผู้ต้องการไปหาแหล่งผลิต และกำหนดเวลาซื้อขายกัน
  - 1.4 ตั้งร้านอาหารของชมรม
2. พัฒนาองค์ความรู้ ค้นคว้า วิจัยและทำหลักสูตร
  - 2.1 ให้มีศูนย์วิชาการของชมรมฯ เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูล ผู้ชำนาญการ

- 2.2 ผลิตภัณฑ์ เทป วีดีโอ เอกสาร
  - 2.3 ผลักดันให้มีการกำหนดหลักสูตรการบริโภคอาหารปลอดภัยตั้งแต่ ระดับประถม ถึงมัธยมทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน
  - 2.4 รณรงค์การวิจัยแบบมีส่วนร่วม ที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้
3. รณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
    - 3.1 สื่อวิทยุ โทรทัศน์ที่ผู้ฟัง ผู้ชมร่วมซักถามได้
    - 3.2 ทำเอกสารความรู้ผลงานของชมรมฯ เผยแพร่แก่คนทั่วไป
    - 3.3 เติญวิทยากรมาให้ความรู้
    - 3.4 เผยแพร่ความรู้ข่าวสาร งานวิจัย ฯลฯ ผ่านสื่อตามความเหมาะสม
  4. พัฒนาศักยภาพองค์กร คณะกรรมการ
    - 4.1 วางรูปแบบขององค์กรให้ตีมีการศึกษาจุดเด่น จุดด้อย ขององค์กรและปฏิบัติตามแผน มีการปรับปรุงองค์กรเป็นประจำ
    - 4.2 ฝ่ายจัดการพบปะอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อกำหนดแผนงานประเมินผล
  5. ขยายเครือข่ายสมาชิก
    - 5.1 จัดที่วิทยากรของชมรมออกเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง
    - 5.2 ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน อบต. กลุ่มแม่บ้าน หน่วยงานรัฐ เอกชน
  6. การให้คุณค่า กำลังใจ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต- ผู้บริโภค
    - 6.1 มีการประกาศเกียรติคุณยกย่องสมาชิกผู้มีผลงานดีเด่นในด้านต่าง ๆ
    - 6.2 เผยแพร่ผลงานของผู้ผลิตทางสื่อมวลชนให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบในสินค้าที่มีคุณภาพของผู้ผลิตทุก ๆ ราย

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มที่มีสมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยทำงานอยู่ และสามารถจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาได้
2. กลุ่มเฉพาะต่าง ๆ เช่น นักเรียน ผู้สูงอายุ แม่บ้าน หน่วยงานรัฐ สาธารณสุข องค์กรที่ทำงานด้านสุขภาพ ชุมชนแออัด เกษตรกร
3. สาธารณชนทั่วไป

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อทราบเงื่อนไข และข้อจำกัดในการบริโภคอาหารปลอดภัยของ
ของกลุ่มเป้าหมาย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้ว่า

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการสำรวจมีทั้งหมด 5 กลุ่ม จำนวน 334 ราย ได้แก่ 1) กลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์กรด้านสุขภาพ 2) กลุ่มผู้บริโภคที่ทำงานตามหน่วยงาน 3) กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นลูกค้าศูนย์สินค้าเพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอิมบิอุ 4) กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านจัดสรร 5) กลุ่มผู้บริโภคที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิง ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้มีความเข้าใจในเรื่องเกษตรกรรมยั่งยืนอยู่ในระดับดีมาก

พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เคยบริโภคอาหารปลอดภัย แต่ยังมีกรรมการบริโภคอาหารปลอดภัยค่อนข้างน้อย และความเข้าใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคทั่วไปจะมีความเข้าใจอยู่ในระดับดี ความมั่นใจเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง

เงื่อนไขที่ทำให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคอาหารปลอดภัย โดยเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ การโฆษณาขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัย

อันดับที่ 2 คือ การมีตราที่น่าเชื่อถือ

อันดับที่ 3 คือ การได้เข้าไปดูแหล่งการผลิต

อันดับที่ 4 คือ มีผู้ผลิตมาจำหน่ายโดยตรง

อันดับที่ 5 คือ ผู้บริโภคได้รับรู้ข้อมูลของผู้มีประสบการณ์

แต่ปัจจุบันมีข้อจำกัดที่ทำให้ผู้บริโภคไม่บริโภคอาหารปลอดภัยคือ ผลผลิตของอาหารปลอดภัยไม่ต่อเนื่อง, หาซื้อยาก และมีราคาแพง จะเห็นได้จากความถี่ของการบริโภคอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคจะมีการบริโภคอาหารปลอดภัยน้อยกว่า 8 วัน ใน 1 เดือน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาสถานะ บทบาทของกลุ่มผู้บริโภค และดำเนินการพัฒนาองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็ง

สถานภาพของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่ ยังอ่อนแอ และยังดำเนินงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของชมรมฯ การรู้จักชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยของผู้บริโภคทั่วไปยังถือว่ายังรู้จักค่อนข้างน้อย

และสิ่งที่ผู้บริโภคทั่วไปต้องการให้ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยมีบทบาทโดยเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

อันดับที่ 1 คือ การเปิดร้านค้าจำหน่ายอาหารปลอดภัย

อันดับที่ 2 คือ อบรมผู้ผลิต – ผู้บริโภคให้ลด ละ เลิก ใช้ บริโภค สารพิษ

อันดับที่ 3 คือ อบรมผู้ให้รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนโครงการเกี่ยวกับอาหารปลอดภัยในมากขึ้น

อันดับที่ 4 คือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยใช้จดหมายข่าว

อันดับที่ 5 คือ การจัดทัวร์เพื่อเยี่ยมชมไร่นา ของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัย

ส่วนการที่จะพัฒนาองค์กรผู้บริโภคให้เข้มแข็งนั้น องค์กรจะต้องมีทั้งด้านแนวคิด แนวทาง กระบวนการ รูปแบบองค์กรและการบริหารจัดการดังนี้

ด้านแนวคิดขององค์กร

- องค์กรจะต้องมีทิศทาง หรือแนวคิดที่ชัดเจนในการดำเนินงาน แนวคิดขององค์กรมักจะเกิดขึ้นจากสภาวะปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือปัญหาของสุขภาพในขณะนั้น
- มีอิสระจากการถูกแทรกแซงจากภายนอก

ด้านแนวทางการดำเนินงาน

และได้ข้อสรุปแนวทางการทำงานขององค์กรผู้บริโภคได้ดังนี้

1. ควรสร้างองค์กรเป็นแบบเครือข่ายองค์กรขนาดเล็กและมีอิสระต่อกัน โดยใช้รูปแบบองค์กรเหมือนกับสโมสรโรตารี, กลุ่มหนุ่มสาว และชมรมมังสวิรัตเชียงใหม่
2. ควรจัดวางโครงสร้างและบทบาทของกรรมการในแต่ละตำแหน่งให้ชัดเจน
3. ควรมีบุคลากรเต็มเวลาเพื่อทำหน้าที่เป็นคนประสานงาน
4. ควรมีทุนในการดำเนินงาน
5. ควรมีที่ตั้งสำนักงานที่ชัดเจน
6. ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อทำการขยายผล
7. ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายเพื่อทำการขยายผล
8. ควรสร้างความชัดเจนในประเด็นรณรงค์

9. ควรเน้นการเผยแพร่ที่หลากหลายรูปแบบ คือ
- แบบวงกว้าง คือ ทางโทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์
  - แบบเจาะลึก คือ จดหมายข่าว, เวทีต่าง ๆ , การศึกษาดูงาน

ด้านกระบวนการทำงาน

เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก กล่าวคือ

- เน้นความรู้สึกที่สมาชิกเป็นเจ้าของ ร่วมคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมประเมินผล การติดต่อประสานงาน ความเคลื่อนไหว ระหว่างสมาชิกอยู่ตลอดเวลา โดยการจัดทำเอกสารจดหมายข่าว จัดเวทีทางวิชาการ ฯลฯ
- ในระหว่างสมาชิก จะมีความผูกพันกันในแนวราบ มากกว่าการทำงานโดยสายบังคับบัญชา

ด้านรูปแบบองค์กรและการบริหารจัดการองค์กร

- มีองค์กรของสมาชิกที่แน่นอน มีคณะกรรมการบริหารที่เข้มแข็ง เข้าใจแนวคิด หลักการ บรรยากาศขององค์กรได้อย่างดี
- มีการพบปะ ติดต่อกันเป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของผู้ปฏิบัติการ
- มีแผนงาน งบประมาณในการดำเนินงานที่ชัดเจน
- มีการจัดโครงสร้างขององค์กร เพื่อให้ง่ายต่อการประสานงานกับสมาชิกในกรณีที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่ เช่นการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย และจัดทำเป็นเครือข่าย หรือการจัดทำเป็นเขต แต่ละกลุ่มมีอิสระในการบริหารงานของตนเอง
- ให้เกิดการเรียนรู้กันระหว่างผู้บริหารชุดเก่ากับผู้บริหารชุดใหม่
- มีความต่อเนื่องของกิจกรรม
- รูปแบบขององค์กรอาจจะอยู่ในรูปของกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิหรือสหกรณ์ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อให้รูปแบบวิธีการรณรงค์ที่เหมาะสมมาใช้เป็นเครื่องมือของชมรมผู้บริโภค

รูปแบบและวิธีการรณรงค์

รูปแบบการรณรงค์มี 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบวงกว้าง
2. รูปแบบวงแคบ

วิธีการรณรงค์ จะแบ่งวิธีการรณรงค์ออกเป็น 2 ลักษณะคือ

วิธีการรณรงค์ ในรูปแบบวงกว้าง คือ

- การเผยแพร่ผ่านสื่อวิทยุ
- การจัดทำในรูปแบบของร้านอาหาร
- การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวไปสู่สมาชิก และผู้ที่สนใจ

วิธีการรณรงค์ ในรูปแบบวงแคบ คือ

- การจัดประชุมโดยการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้สมาชิกเป็นการเผยแพร่แบบสองทาง สมาชิกมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน และมีการจัดอย่างต่อเนื่อง
- การศึกษาดูงานระหว่างผู้ผลิต และผู้บริโภค

ซึ่งการจะใช้รูปแบบการรณรงค์แบบไหนนั้นขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการศึกษาดูงานน่าจะเป็นวิธีการรณรงค์ของรูปแบบเจาะลึกที่ดี แต่มีข้อจำกัดที่ใช้เวลามาก ทุนสูง และเหมาะสมกับบางคนเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- เทวี โพธิ์ผลและคณะ.(2537).ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างทักษะและการตระหนักรู้ของผู้บริโภค.
- บังอร สุขจันทร์.(2544).การรับรู้และความต้องการผักปลอดสารพิษของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรารธนา ดาราพงษ์.(2543).สถิติวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แมลโคล์มและซูลดา โนวัลส์.(2424).ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพลังกลุ่ม.แปลโดย พิชัย สุพิทยาพร.
- วิภา จงรัชส์สัย.(2542).พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์พร้อมดื่มของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สมจิตร ล้วนเจริญ.(2532).พฤติกรรมผู้บริโภค.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมศรี ลินสุข.(2540).เครือข่ายการเรียนรู้กลุ่มผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิริพร เลิศพรกุลรัตน์.(2542).พฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สัญญาเลขที่ RDG42N0008
 โครงการ "รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน"
 Model for Organic Consumers' Group in a Sustainable Agriculture System
 สรุปการเงินในรอบ 6 เดือน

ชื่อหัวหน้าโครงการ นายประสงค์ อยู่สุขสำราญ

รายงานในช่วงตั้งแต่ 1 มกราคม 2542 - 30 กันยายน 2542

หมวด	รายจ่ายสะสม จากรายงานครั้ง ก่อน	รายจ่าย		งบประมาณ ที่ตั้งไว้	คงเหลือ
		ค่าใช้จ่าย งวดปัจจุบัน	รวมรายจ่าย สะสมจนถึงงวด ปัจจุบัน		
1. ค่าตอบแทน	30,000	30,000	60,000	60,000	-
2. ค่าจ้าง	24,000	24,000	48,000	48,000	-
3. ค่าใช้สอย	3,457	19,155	22,612	20,200	-2,412
4. ค่าวัสดุ	5,025	4,130	9,155	14,800	5,645
รวม	62,482	77,285	139,767	143,000	3,233

จำนวนเงินที่ได้รับ และจำนวนเงินที่คงเหลือ

จำนวนเงินที่ได้รับ

งวดที่ 1	77,000	บาท	เมื่อ 16 พ.ค. 42
งวดที่ 2	51,000	บาท	เมื่อ 30 ก.ค. 42
ดอกเบี้ย ครั้งที่ 1	251.39	บาท	เมื่อ 30 มิ.ย. 42
รวม	128,251.39		

ค่าใช้จ่าย

งวดที่ 1	62,482	บาท	-
งวดที่ 2	77,285	บาท	-
รวม	139,769	บาท	-

จำนวนเงินคงเหลือ   - 11,515.61   บาท

ลงนาม หัวหน้าโครงการ

ลงนาม เจ้าหน้าที่การเงินโครงการ

ภาคผนวก

แบบสอบถามผู้บริโภคทั่วไปในจังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ : เพื่อทำการเก็บข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นและคำตอบของท่านจะเป็นแนว
ทางการปรับปรุงรูปแบบขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดภัย

คำชี้แจง : โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อความที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำหรับเจ้าหน้าที่

1. เพศ

ชาย

หญิง

v1 [ ] 1

2. อายุ

15-20 ปี

21-25 ปี

v2 [ ] 2

26-30 ปี

31-35 ปี

36-40 ปี

41-45 ปี

46-50 ปี

51-55 ปี

56-60 ปี

60 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

สมรส

โสด

v3 [ ] 3

หย่า/แยกกันอยู่

หม้าย

4. จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน

อยู่คนเดียว

2 – 4 คน

v4 [ ] 4

5 – 7 คน

8 – 10 คน

มากกว่า 10 คน

5. ระดับการศึกษาสูงสุด

ประถมศึกษา

ปริญญาตรี

v5 [ ] 5

มัธยมศึกษา

ปริญญาโท

อนุปริญญา

สูงกว่าปริญญาโท

กำลังศึกษาอยู่ในระดับ.....

6. ปัจจุบันประกอบอาชีพ

- รับราชการ v6 [ ] 6
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- พนักงานเอกชน
- ค้าขาย
- รับจ้าง
- กำลังศึกษาอยู่
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

7. รายได้ต่อเดือน

- ไม่มีรายได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท v7 [ ] 7
- 3,000 – 5,000 บาท 5,001 – 8,000 บาท
- 8,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท
- 15,001 – 20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท

ตอนที่ 2 ทักษะที่เกี่ยวข้องกับอาหารปลอดสารพิษ

1. ท่านเคยได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนบ้างหรือไม่

- เคย v8 [ ] 8
- ไม่เคย

2. ท่านคิดว่าเกษตรกรรมยั่งยืนมีความหมายอย่างไร

- เป็นระบบการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมีใด ๆ ในการผลิตเน้นความเกื้อกูลของสิ่งแวดล้อม v9 [ ] 9
- เป็นระบบเกษตรที่ยังคงมีการใช้สารเคมีแต่ใช้ในปริมาณที่เหมาะสม
- เป็นระบบเกษตรที่ใช้สารพิษอย่างเข้มข้น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3. ความเข้าใจของท่านเกี่ยวกับกระบวนการผลิตอาหารปลอดสารพิษ

- อาหารที่ผลิตจากวัตถุดิบที่ไม่ใช้สารเคมีทางการเกษตรกรรม และการบวนการแปรรูปไม่ใช้สารกันเสีย และสารแต่งกลิ่น สี รส v10 [ ] 10
- อาหารที่ผลิตจากวัตถุดิบที่ใช้สารเคมีทางการเกษตรกรรมและในกระบวนการแปรรูปแต่ใช้ในอัตราที่เหมาะสม
- อื่น ๆ .....

4. ท่านเคยบริโภคอาหารปลอดสารพิษหรือไม่ (ถ้าตอบไม่เคยให้ท่านข้ามไปตอบข้อ 7 เลย)

- เคย v11 [ ] 11
 ไม่เคย

5. ความถี่ในการบริโภคอาหารปลอดสารพิษของท่าน

- บริโภคทุกวัน v12 [ ] 12
 2 – 3 วันต่อสัปดาห์
 4 – 5 วันต่อสัปดาห์
 6 วันต่อสัปดาห์
 น้อยกว่า 8 วันต่อเดือน

6. สาเหตุที่ท่านบริโภคอาหารปลอดสารพิษ (ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีปัญหาเรื่องสุขภาพ v13 [ ] 13
 ไม่มีปัญหาเรื่องสุขภาพ แต่เพื่ออนามัยของตนเองและคนในครอบครัว
 ตระหนักถึงอันตรายจากสารพิษในอาหาร ที่มีผลต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม
 ต้องการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ผลิตอาหารปลอดสารพิษ
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

7. สิ่งที่ท่านเข้าใจเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษเป็นอย่างไร (ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีราคาแพง v14 [ ] 14
 หาซื้อได้ยาก
 สินค้ามีไม่ต่อเนื่องและไม่หลากหลาย
 ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งจำหน่าย
 มีความคิดว่าอาหารปลอดสารพิษไม่แตกต่างจากอาหารทั่วไป
 ยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ
 การบรรจุหีบห่อไม่ได้มาตรฐานและไม่สวยงาม
 ไม่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ เช่น ออ. หรือมาตรฐานอื่นๆ ที่น่าเชื่อถือ

8. เกี่ยวกับพืชผักปลอดสารพิษ ท่านมีความมั่นใจมากน้อยแค่ไหนว่าผักปลอดสารพิษที่วางจำหน่ายเป็นผักปลอดสารพิษจริง

- มาก v15 [ ] 15
 ปานกลาง
 น้อย

9. ปัจจัยอะไรที่จะทำให้ท่านเกิดความมั่นใจในอาหารปลอดสารพิษ

- การมีตราที่น่าเชื่อถือ v16 [ ] 16
- การได้เข้าไปชมไร่นาของผู้ผลิตอาหารปลอดสารพิษหรือแปรรูปอยู่
- การเผยแพร่/โฆษณาขององค์กรผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษ
- มีผู้ผลิตมาจำหน่ายผลผลิตโดยตรง
- ฟังจากคำบอกเล่าจากผู้อื่นว่าเป็นอาหารปลอดสารพิษจริง

10. ท่านคิดว่าราคาของอาหารปลอดสารพิษในขณะนี้เป็นอย่างไ

- มีราคาแพงมาก v17 [ ] 17
- มีราคาแพง
- มีราคาปานกลาง
- มีราคาถูก
- ยังไม่ทราบราคาที่แน่นอน

11. ความต้องการของท่านเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ (โปรดเรียงลำดับโดยใช้ตัวเลข 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ)

- อยากให้มีราคาถูก v18 [ ] 18
- อยากให้มีหลากหลายชนิด
- อยากให้มีมาตรฐานที่แน่นอน
- อยากให้มีจำหน่ายหลายแห่ง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. อาหารปลอดสารพิษที่ท่านบริโภคบ่อย ๆ

- ผัก – ผลไม้สด v19 [ ] 19
- อาหารปรุงสำเร็จรูป
- ธัญพืช – ถั่วเมล็ดแห้ง
- อาหารแปรรูป
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

13. ท่านคิดว่าผักปลอดสารพิษในปัจจุบันมีปริมาณและชนิดอยู่ในระดับไหน

- มีหลากหลายชนิด ปริมาณมาก v20 [ ] 20
- มีน้อยชนิด และปริมาณมาก
- มีหลากหลายชนิด แต่ละชนิดมีปริมาณน้อย
- มีความหลากหลายน้อย และมีปริมาณน้อย

14. ท่านรู้จักแหล่งจำหน่ายอาหารปลอดสารพิษหรืออาหารเพื่อสุขภาพในจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดอื่นหรือไม่

- ไม่รู้จักเลย v21 [ ] 21
- รู้จัก 1 แห่ง โปรดระบุ .....
- รู้จัก 2 แห่ง โปรดระบุ 1 .....
- 2.....
- รู้จัก 3 แห่ง โปรดระบุ 1.....
- 2.....
- 3.....
- รู้จักมากกว่า 3 แห่ง โปรดระบุ 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

15. ในปัจจุบันท่านบริโภคพืชผักปลอดสารพิษยี่ห้อใด

- ผักอนามัยที่ผลิตจาก อ.สารภี v22 [ ] 22
- ผักอนามัยที่ผลิตจาก อ.แม่อริม
- ผักปลอดสารพิษอัมบุญ
- ผักปลอดสารพิษของโครงการหลวง
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ

1. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผักปลอดสารพิษจากสื่อใด (เรียงตามลำดับการรับรู้ หมายเลข 1 คือได้รับสื่อบ่อยมากที่สุด หมายเลข 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ตามลำดับ)

- การเข้าร่วมประชุมสัมมนา v23 [ ] 23
- จากจดหมายข่าว
- สื่อวิทยุ
- สื่อโทรทัศน์
- สื่อหนังสือพิมพ์
- จากกลุ่มคนรู้จัก
- จากแผ่นพับ ใบปลิว ป้ายโฆษณา
- จากกลุ่มผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. จากคำตอบข้อที่ 1 ท่านสนใจสื่อทางใดที่ดึงดูดความสนใจท่านมากที่สุด และสามารถรับสื่อได้อย่างสม่ำเสมอ

.....

3. ท่านเคยรู้จักชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่

เคย

v24 [ ] 24

ไม่เคย

4. ท่านอยากให้ทางชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดสารพิษมีบทบาทอย่างไรสำหรับท่าน (ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เผยแพร่เอกสารจดหมายข่าว

v25 [ ] 25

มีกิจกรรมประจำทุกอาทิตย์

มีการจัดทัวร์เพื่อเยี่ยมชมไร่นาของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ

เปิดร้านจำหน่ายอาหารปลอดสารพิษ

รมรงค์ผู้ผลิต – ผู้บริโภคให้ ลด ละ เลิก ใช้ – บริโภค สารพิษ

รมรงค์ให้รัฐบาลส่งเสริมสนับสนุน โครงการที่เกี่ยวกับอาหารปลอดสารพิษ ให้มากขึ้น

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านคิดว่าตนเอง ควรมีบทบาทสนับสนุน รมรงค์ ส่งเสริม เกี่ยวกับการบริโภคอาหารปลอดสารพิษได้อย่างไรบ้าง (ท่านสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หันมาบริโภคอาหารปลอดสารพิษเป็นประจำ

v26 [ ] 26

ติดตามข่าวสารตามคอลัมน์ข่าว

เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

อื่น (โปรดระบุ).....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสอบถามชมรมผู้บริโภคร้านอาหารปลอดสารพิษ

วัตถุประสงค์ : เพื่อทำการเก็บข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นและคำตอบของท่านจะเป็นแนว

ทางการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรผู้บริโภคร้านอาหารปลอดสารพิษ

- คำชี้แจง : โปรดตอบคำถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อความที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำหรับเจ้าหน้าที่

- เพศ
 ชาย หญิง
v1 [ ] 1
- อายุ.....ปี
v2 [ ] 2
- ระดับการศึกษาสูงสุด
 ประถมศึกษา ปริญญาตรี
 มัธยมศึกษา ปริญญาโท
 อนุปริญญา สูงกว่าปริญญาโท
v3 [ ] 4
- ปัจจุบันประกอบอาชีพ
 รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานเอกชน
 ค้าขาย
 รับจ้าง
 อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
v4 [ ] 5
- บทบาทที่เคยเข้าร่วมในชมรมผู้บริโภคร้านอาหารปลอดสารพิษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 เป็นคณะกรรมการ
 เป็นสมาชิกรับข้อมูลข่าวสาร (อาหาร ผลิตผลเพื่อชุมชนยั่งยืน)
 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชมรมผู้บริโภค
(โปรดระบุ).....
v5 [ ] 6
- ปีแรกที่ท่านเข้าร่วมกิจกรรมหรือปฏิสัมพันธ์กับชมรมผู้บริโภคร้านอาหารปลอดสารพิษ
ปี พ.ศ.25 .....
v6 [ ] 8
- ท่านคิดว่าท่านมีสุขภาพอย่างไรบ้าง ในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน
 แข็งแรงดีมากไม่เคยไปหาหมอเพื่อรักษาเลย
 แข็งแรงพอใช้เคยไปหาหมอบางครั้ง
 ไม่แข็งแรงเท่าที่ควร
 เจ็บป่วยเป็นประจำ
v7 [ ] 9

ตอนที่ 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน

1. ท่านเคยได้ยินคำว่าเกษตรกรรมยั่งยืนบ้างหรือไม่

เคย

v8 [ ] 10

ไม่เคย

2. ท่านคิดว่าเกษตรกรรมยั่งยืนมีความหมายว่าอย่างไร

.....

.....

3. ท่านคิดว่าเกษตรกรรม ยั่งยืนมีความสำคัญอย่างไรต่อผู้บริโภค

ไม่มีความสำคัญต่อผู้บริโภค

v9 [ ] 11

มีความสำคัญต่อผู้บริโภคมาก เพราะช่วยให้ผู้บริโภคมีอาหารที่ปลอดภัยบริโภคและช่วยเกษตรกรและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

4. ท่านคิดว่า จะมีผู้บริโภคใน อ. เมือง จ. เชียงใหม่ เคยได้ยิน และเข้าใจคำว่า เกษตรกรรมยั่งยืนมากน้อยแค่ไหน

น้อยกว่า 5% ที่เคยได้ยินและเข้าใจ

ระหว่าง 5 – 10 % ที่เคยได้ยินและเข้าใจ

ระหว่าง 10 – 20 % ที่เคยได้ยินและเข้าใจ

v10 [ ] 12

ระหว่าง 20 – 50 % ที่เคยได้ยินและเข้าใจ

มากกว่า 50 % ที่เคยได้ยินและเข้าใจ

5. ท่านคิดว่า เกษตรกรรมยั่งยืน จะเป็นทางออกให้กับเกษตรกรรวมทั้งสังคมไทยได้หรือไม่

มั่นใจมากกว่าเป็นทางออกได้แน่นอน

ไม่ค่อยจะมั่นใจว่าเป็นทางออกได้แน่นอน

v11 [ ] 13

ไม่เชื่อเลยว่าจะเป็นทางออก

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้บริโภค

1. ท่านบริโภคอาหารปลอดภัย และ/หรือ อาหารเพื่อสุขภาพเป็นประจำหรือไม่

ทุกมื้อทุกวัน

บริโภคสัปดาห์ละน้อยกว่า 10 มื้อ

v12 [ ] 14

(น้อยกว่า 50 %)

บริโภคสัปดาห์ละมากกว่า 10 มื้อ (มากกว่า 50 %)

บริโภคเท่าที่หาซื้อได้

ไม่บริโภคอาหารปลอดภัย/อาหารเพื่อสุขภาพเลย

2. ท่านคิดว่าปัจจุบันปัญหาของท่านในด้านอาหารที่ท่านบริโภคที่สำคัญคือปัญหาอะไร (โปรดเรียงลำดับความสำคัญ)
  1. ....
  2. ....
  3. ....
3. การแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำได้โดย
  1. ....
  2. ....
  3. ....

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย

1. ท่านคิดว่าชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจะเผยแพร่รณรงค์ในเรื่องใด (เรียงลำดับตามความสำคัญโดยใส่เลขลงในช่อง)

☐	เกษตรกรรมยั่งยืน	v13A [ ]	15
☐	การบริโภคอาหารปลอดภัย	v13B [ ]	16
☐	อาหารพืชผักพื้นบ้าน	v13C [ ]	17
☐	พิษภัยจากสารเคมี	v13D [ ]	18
☐	อื่น ๆ (โปรดระบุ)		
2. ท่านคิดว่าชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย ควรจะเผยแพร่รณรงค์กับกลุ่มเป้าหมายใด เป็นหลัก (ให้หมายเลขเรียงลำดับความสำคัญ)

☐	นักเรียน	v14A [ ]	19
☐	นักศึกษา	v14B [ ]	20
☐	หน่วยงานราชการ	v14C [ ]	21
☐	หน่วยงานภาคเอกชน	v14D [ ]	22
☐	แม่บ้าน	v14E [ ]	23
☐	ครู/อาจารย์	v14F [ ]	24
☐	แม่ค้า/พ่อค้า	v14G [ ]	25
☐	เกษตรกร	v14H [ ]	26
☐	ร้านอาหาร	v14I [ ]	27
☐	ทุกคน	v14J [ ]	28
☐	อื่น ๆ (โปรดระบุ).....		

3. ท่านเคยได้รับทราบข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากสื่อใดบ่อยครั้งที่สุด

- การประชุม/สัมมนา
- วิทยุ
- หนังสือพิมพ์
- โทรทัศน์
- จดหมายข่าว
- นิตยสาร และวารสาร
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

v15 [ ] 29

4. ท่านคิดว่า ควรใช้สื่อหรือวิธีการอย่างไร ในการรณรงค์เผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- จัดประชุม
- จัดทำจดหมายข่าว
- สื่อวิทยุ
- สื่อโทรทัศน์
- หนังสือพิมพ์
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

v16A [ ] 30

v16B [ ] 31

v16C [ ] 32

v16D [ ] 33

v16E [ ] 34

5. ท่านคิดว่ามีปัจจัยใดที่ทำให้ชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยเข้มแข็ง (ให้หมายเลขเรียงลำดับ
ความสำคัญ เลข 1 สำคัญมากที่สุด เลขถัดไปมีความสำคัญน้อยลง ตามลำดับ)

- มีผู้นำองค์กรที่เข้มแข็ง
- มีกรรมการที่เข้มแข็ง
- มีสมาชิกมาก
- มีเงินทุนมาก
- มีกิจกรรมต่อเนื่อง
- มีกฎระเบียบ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

v17A [ ] 35

v17B [ ] 36

v17C [ ] 37

v17D [ ] 38

v17E [ ] 39

v17F [ ] 40

6. ขอให้ท่านช่วยแนะนำกิจกรรมและรูปแบบกิจกรรมที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
คณะผู้วิจัย

รูปเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

รูปเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

เวที นำเสนอผลการศึกษาร่วมงานวิจัยให้กับสมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย
จังหวัดเชียงใหม่

เวที นำเสนอผลการศึกษาร่วมงานวิจัยให้กับสมาชิกชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัย
จังหวัดเชียงใหม่

เวที ถอดบทเรียนของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่

เวที ถอดบทเรียนของชมรมผู้บริโภคอาหารปลอดภัยจังหวัดเชียงใหม่

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นายประสงค์ อยู่สุขสำราญ

อายุ 39 ปี

ที่อยู่ 239 หมู่ 7 ต.ลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220

ที่ทำงาน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและเยาวชนในชุมชน
(ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศึกษภาพชุมชน)

ประวัติการศึกษา

มัธยมศึกษา โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
อุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์

ประวัติการทำงาน

2532-2534 เจ้าหน้าที่สนาม โครงการศึกษาวัฒนธรรมชุมชนภาคเหนือเพื่อการพัฒนา
(ภายใต้มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม)
2535 - 2536 เจ้าหน้าที่สนามโครงการร่วมพัฒนาชนบทภาคเหนือ (ภายใต้มูลนิธิพัฒนา
ศึกษภาพชุมชน)
2537- 2543 เจ้าหน้าที่รณรงค์ด้านงานผู้บริโภคโครงการพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิต - ผู้บริโภค
เกษตรกรรมทางเลือกภาคเหนือตอนบน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศึกษภาพ
ชุมชน)
2544 ผู้ประสานงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวและเยาวชนในชุมชน
(ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศึกษภาพชุมชน)

งานวิจัย

2542 รูปแบบองค์กรผู้บริโภคที่เหมาะสมสำหรับอาหารปลอดภัยในระบบ
เกษตรกรรมยั่งยืน (หัวหน้าโครงการ)
2544 การพัฒนาแกนนำเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเยาวชนและเครือข่าย
จังหวัดเชียงใหม่ (หัวหน้าโครงการ)

ประวัติผู้ช่วยนักวิจัย

1. ชื่อ นางสาวแสงทิพย์ เข็มราช

อายุ 26 ปี

ที่อยู่ 39 หมู่ 1 ต.ป่าลาน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 50220

ที่ทำงาน สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน)

ประวัติการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สาขาการบัญชี) โรงเรียนพณิชยการลานนาเชียงใหม่

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (สาขาการบัญชี) โรงเรียนพณิชยการลานนาเชียงใหม่

ปริญญาตรี (สาขาการจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ประวัติการทำงาน

2542 - ปัจจุบัน สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน)

2. ชื่อ นางสาวทัศนีย์ ปาลี

อายุ 32 ปี

ที่อยู่ 79/23 หมู่ 5 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ที่ทำงาน สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน (ภายใต้มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน)

ประวัติการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพทางเทคนิค (สาขาการบัญชี) โรงเรียนศรีธนาพณิชยการเชียงใหม่

ปริญญาตรี (สาขาการจัดการทั่วไป) สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ประวัติการทำงาน

2542 – ปัจจุบัน เลขานุการ, การเงิน,บัญชี สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน (ภายใต้มูลนิธิ
พัฒนาศักยภาพชุมชน)